

DOMOLJUB

ŠTEV. 9.

V LJUBLJANI, DNE 4. MARCA 1931

LETO 44

Cena 98 Din za celo leto. Za inozemstvo 60 Din. Posamezna številka 1 Din. V inseratnem delu vsaka drobna vrstica ali nje prostor 10 Din. Izhaja vsako sredo. Spisi in dopisi naj se pošiljajo Uredništvu »Domoljuba«, naročnina, reklamacije in inserati Upravištvu »Domoljuba« v Ljubljani.

Zgodovinski pastirski list

»Katoliški list«, uradno glasilo zagrebske nadškofije, objavlja s podpisom zagrebskega nadškofa dr. A. Bauerja sledečo dalekosežno okrožnico jugoslovanskih škofov:

Naš Odrešenik Gospod Jezus Kristus je večkrat prerokoval svojim učencem težke boje in preganjanja, ki jih čakajo na svetu. S tem je odkril vso bodočnost svojega kraljestva. Zakaj nasprotje med Kristusovim kraljestvom, t. j. Kristusovo Cerkvijo, in svetom je tako veliko, kakor je velik prepad med Kristusovim duhom, Njegovimi načeli in načeli tega sveta; zato se tudi ne nehajo izpolnjevati Odrešenikove besede: »Ako vas svet sovraži, redite, da je mene sovražil prej ko vas. Če so mene preganjali, bodo preganjali tudi vas.«

In zares! Od začetka skozi vsa stoletja je imela Cerkev v izvrševanju božjega poslanstva neprestano boje s svetom. Sedaj tukaj, sedaj tam se stavijo v širokem svetu njenemu delovanju sedaj večje sedaj manjše ovire; celo s krvavim preganjanjem se je hotelo in se hoče popolnoma uničiti njeno delovanje. Sami smo bili v naših dneh priče krvavih preganjanj, ki so divjala proti duhovnikom in vernikom v Mehiki, in še danes slišimo o uprav satanjskih delih, ki jih počenja ruski boljševizem proti Cerkvi, proti veri in proti Bogu samemu. Tudi po drugih deželah se moti in jemlje Cerkvi svoboda v izvrševanju njenega božjega poslanstva — četudi ne tako krvavo. Tako mora sedaj katoliška Cerkev v Litvi prestajati veliko preizkušnjo. Podobno krati na Grškem državna oblast katoliškim vernikom poslušati evangelij v materinskem jeziku in brani duhovnikom vršiti cerkvene obrede, kakor jih predpisuje Cerkev. In nič boljše usode niso deležni naši bratje po krvi in jeziku, Hrvatje in Slovenci, ki so po mednarodnih dogovorih ostali pod Italijo. Duhovniki in učitelji slovenske narodnosti so skoro vsi izgnani, kar jih je pa še ostalo, ne smejo rabiti slovenskega in hrvaškega jezika v šoli in cerkvi. Nikogar torej ni, ki bi otrokom razlagal verski nauk, Kristusov nauk v materinskem jeziku, ki ga edino razumejo. V mnogih krajih je vernikom prepovedano javno moliti v hrvaškem ali slovenskem jeziku, duhovnike pa, ki si dr-

nejo pridigovati v narodnem jeziku, pozivajo na odgovor.

Zares težka je njihova usoda, in njihova bolečina odmeva v naših srcih, ker nam niso bratje samo po veri, ampak tudi po krvi in jeziku. In to bolečino toliko težje občutimo, ker kot katoličani vemo, da je to velik greh proti naravnim in božjim zakonom. Ker je ukazal Kristus Gospod učencem, naj »učijo vse narode«, naj »oznajnajo evangelij vsemu stvarstvu« in sveti Pavel uči: »Vsi ste po veri božji otroci v Kristusu Jezusu. Ni več Juda, tudi ne Grka; ni več sužnja, tudi ne prostega; ni več moškega in ženske; kajti vsi vi ste eno v Kristusu Jezusu«, je jasno, kako težko grešijo oni, ki s silo ovirajo, da ne pridje Odrešenikov nauk v srca in duše odraslih in nedolžnih otrok v njihovem jeziku, ki jim je edini razumljiv.

Popolnoma razumljivo je, da zaradi nasilja, ki ga morajo trpeti naši narodni bratje, občutijo veliko bolečino tudi v Italiji sami vsi oni, ki v resnici ljubijo Cerkev, njeno svobodo in rast in ki jim je več za rešenje duš, kakor za poganjska načela prenapetega narodnjaštva. Tako je sveti Oče že ponovno stopil v bran za naše preganjane brate in, kolikor je bilo v njegovi moči, je v lateranskem dogovoru zavaroval hrvatski in slovenski jezik pri poučevanju mladine v verouku in pri javnem verskem pouku v cerkvah. Podobno so tudi nekateri škofje odločno nastopili pri državni oblasti kot branitelji teptanih pravic naših narodnih bratov. Toda oblasti, zaslepljene od poganjskega nacionalizma, nočejo uvideti in popraviti grobih žalitev naravnega in božjega zakona. Jasno je, da je v teh razmerah vera naših bratov v teški preizkušnji in oni sami so v nevarnosti, da v versko-nravnem oziru popolnoma propadejo.

Predragi verniki! Previdnost božja vodi svet in nič se ne zgodi na svetu brez sklepa ali vsaj brez dopustitve svete božje volje. Toda Gospod je hotel, da tudi mi vplivamo na razvoj dogodkov na svetu, in to z molitvijo. Evangelij nam na več krajih pripoveduje, kako je sam Odrešenik molil v templju, po hišah in na gorah, kako je cele noči prečul v molitvi. In večkrat je opominjal svoje vernike, naj molijo, naj

nikdar ne nehajo moliti. Obljubil je celo, da nam bo nebeški Oče dal vse, kar ga bomo prosili v Njegovem imenu. Še več. Odrešenik je rekel: »Kjer sta dva ali se trije zbrani v mojem imenu, tam sem jaz sredi med njimi«, kadar se torej v skupni, in še boljše, v javni molitvi zatekamo k Bogu, tedaj se pridružuje naši molitvi sam Odrešenik. S kolikim zaupanjem se torej lahko obračamo v svojih javnih molitvah k Bogu za vse one, ki so preganjani in preizkušeni in za svobodo sv. Cerkve v izvrševanju njenega božjega poslanstva. V tem zaupanju nas potrjujejo besede našega Gospoda Jezusa Kristusa, s katerim je končal pri zadnji večerji svoj nagovor na učence: »Na svetu boste imeli stisko, ali zaupajte, jaz sem svet premagal.«

Zato odločam v sporazumu s pred. jugoslovanskim katoliškim Episkopatom, da se dne 19. marca t. l. na praznik sv. Jožeta, zaščitnika sv. Cerkve, ali kjer se ta praznik ne praznuje slovesno, v nedeljo po tem prazniku, opravijo v vseh katoliških cerkvah v vsej državi javne molitve za versko svobodo naših narodnih bratov. V ta namen naj se po sv. maši ali pri večeršah izpostavi sv. Rešnje Telo in izmolijo litanije sv. Jožeta in pripadajoče molitve.

Duhovniki naj to mojo okrožnico razlože vernikom in naj jih povabijo, naj v ta namen ne molijo samo ta dan, ampak vedno.

V Zagrebu, dne 30. januarja 1931.

Anton, I. r.,

nadškof, predsednik škofovskih konferenc

Mohorjeve knjige
za l. 1931

Vsi naročniki »Domoljuba« ste dobili olas in vabilo, da se vpišete v Družbo sv. Mohorja. Tam je bilo povedano, da dobite šest knjig za 20 Din — pa je bilo tudi navedeno, kakšne knjige. Pa tam je bil samo opis. Jaz, ki to pišem, sem bil pa v Mohorjevi tiskarni v Celju in sem jih že videl. Čustel Baraga je prekrasna knjiga. 240 strani debela! 100 slik ima: iz domovine, iz Amerike, od Indijancev, krajev itd. Brez te knjige, ki nam opisuje največjega Slovence-misijonarja pač ne sme biti nobena hiša! Drugo knjigo sem videl: Kuharico. Ta pa bo za nas. Od ričeta preko žgancev, prežganke, kruha, krofov

uči vse do fine pečenke, do tega, kako si prav in dobro nasoliš gnat in dobiš dobro prekajeno gnat itd. To je kuharica za naše mize in ne za bogate in gosposke. Razen teh dveh tako važnih in potrebnih knjig dobiš še 4 druge — in vse skupaj samo za 20 Din. Marca poteče rok za vplačevanje naročnine. Pohitite vsak k svojemu poverjeniku (župniku) in si kljub težkim časom utrgajte te dinarje. Vem, da bo vsakemu žal, ki zamudi. Toda, ko knjige izidejo, bo zaključeno in jih ne bo mogoče dobiti več! Opozarjam vas tudi na

knjige za doplačilo: za kmeta bo knjiga **Splošno poljedelstvo** kar izvrstna. Obsežna knjiga, ki obsega mnogo slik in ves pouk o obdelovanju zemlje, o setvi, mlačvi, semenih itd. — z eno besedo: moderno in umno kmetovanje je opisano prav na drobno. — Otrokom kupite »**Kosmatina**« medvedal Polno izvršnih slik je v knjigi in zelo zabavno branje o medvedu in fantku Pavleku, ki ga je medved odnesel v gozd. — Oglejte si na letaku, ki ste ga dobili, še druge in si naročite, ki ste morda še zake snili. Zadnji čas je!

Potrebne besede o delu

3. Otroško delo in šola.

Veliko naših gospodarjev se najbolj jezi na šolo radi tega, ker bi radi imeli otroke doma pri delu, pa jih morajo pošiljati v šolo, sicer jih zadene kazen. Z vsemi mogočimi dokazi skušajo prepričati svet, da imajo samo oni prav in da se jim godi hudo, velika krivica, ker ne smejo po mili volji pridrževati otrok doma radi dela. Pravijo, da se otroci pri hoji v šolo vadijo samo v lenobi in v postopanju, celo to se večkrat sliši, da je vseh otroških hudobij kriva samo šola; prav vse eno je, pravijo, če so otroci v šoli ali doma, ker se v šoli itak ničesar ne nauče, pri delu pa vsaj nekaj zaslužijo. In še to in ono.

Vse to nas nagiblje, da hočemo na tem mestu povedati par besed o otroškem delu.

Pred obiskom šole o otroškem delu niti govora ni. Otrokovo delo v predšolski dobi igra. V igri naj se razvija in razvija, kakor mu je drago. Čimbolj bo živ in živahen, tem bolje zanj.

Prav pa bo, če se otrok že v teh dneh privadi na točnost in na pokorščino. Če ga pokličeš od igre, da ti stori kako majhno uslugo, da ga pošleš k sosedu ali v trgovino, naj se navadi to storiti brez obotavljanja. »Bom že, no, bom že še; čakajte no, kmalu« in podobni izgovori naj ne bodo vsak dan na dnevnem redu. Napake iz otroške dobe se čudovito globoko vkoreninijo in so človeku potem skozi celo življenje na poti.

Napoleon Evgen, sin francoskega cesarja Napoleona III., je bil l. 1879 v bojih z zaporci v južni Afriki ubit. Kakor pripovedujejo, je mož sedel z drugimi čistiški pri igri, ko so mu sporočili, da se bliža napad. Z izgovorom: »Saj se nič ne mudi«, je sedel še naprej pri igri, in to je bilo zanj usodopolno. Ko so njegovi materi sporočili, kako je sin umrl in kaj ga je pokopalo, je mati pravilno pripomnila: »Dobro sem vedela, da bo to njegova poguba. Nikdar ni znal biti točen.« Po domače bi se to reklo, da ni znal na prvo besedo ubogati.

Prav tako je treba otroke zgodaj navajati k redoljubnosti. V hiši naj imajo svoj kot, kamor spravljajo svoje igrače. Ko je igre konec, naj ne puste igrač sredi hiše, ampak naj jih lepo spravijo na svoj prostor, kjer jih bodo spet lahko dobili, ko bo prišel čas igre. Enako naj se privadijo upravljati svojo praznično obleko. Če bo mati spravljala njegove igrače in če bo se-

stra morala poravnati njegovo nedeljsko obleko, bo tak človek tudi pozneje mislil, da morajo le drugi ljudje skrbeti za njegove stvari in mu jih kar naravnost v roke prinašati.

Silno veliko dela je že narejenega, če imajo ljudje svoje reči v redu. Koliko nepotrebnege časa se zamudi, če je treba pred vsakim delom potrebno orodje šele iskati. Kdor se bo pa v zgodnjih letih navadil reda, se ga bo držal tudi v poznih letih in mu bo to vedno prav hodilo.

Do vstopa v šolo torej otroci pri delu ne bodo kaj dosti odlegli. Pame ni starši jih v tem času k delu tudi ne bodo silili. Kostit so še premehke in vsako pretežno delo bi otroke le pohabilo in bi jih v razvoju le oviralo. Če se sami lotijo kakega lahkega dela, jim starši tega itak ne bodo branili. Dovršili ga itak ne bodo, ker se prehitro upehajo.

Tudi v šolski dobi ni prav, če otroke obkladamo s pretežkim delom, ali jih celo oviramo pri učenju. Popolnoma napačno je načelo nekaterih očetov, ki pridigujejo svojim otrokom: »V šoli se boš učil, doma boš pa delal.« Kačar so počitnice, takrat lahko počasi uvajate otroke v delo, ki je njihovim močem primerno. Med šolskim letom jim pa le pustite, da se pripravljajo na šolo, da spišejo svoje domače naloge in da bodo šolo redno obiskovali. Da, kar naravnost budite jim veselje do učenja. Zakaj tudi kmetu je učenje in znanje potrebno, če hočemo svoj stan dvigniti do tiste višine, ki jo zasluži.

Pri tej priliki ne morem drugače naprej, kakor da vsaj v glavnih obrisih povem oceno, ki jo je v lanskijh knjigah družbe sv. Mohorja napisal neki kmet. Kar škoda se mi zdi, da jo je prinesla samo »Mladika«. Vsi listi bi jo bili morali ponatisniti. Zraven bom dodal med črtami še nekatere svoje pripombe.

Torej poslušajte!

»Dež je šel, in vsi smo bili doma. Kar planili smo po knjigah, ki jih je M'cka prinesla iz župnišča. Vsa hvala, da jih je bilo dovolj, drugače bi se še stepli zanje. Se stara mati je prilezla iz zapečka in hitro poiskala »Življenje svetnikov«. Te mora ona prva prebrati. — Nič bi seveda ne škodovalo, če bi jih tudi drugi. Zlasti mladina! Kje pa najde lepše vzore kakor med svetniki! — Zena je naglo segla po »Materi«. Kar hitro je začela, pa tudi kmalu tipala po ruti v žepu. — Vem, da razumete, zakaj. Knjiga je vredna branja in bo še marsikoga

pripravila do joka. — Najstarejši sin je odbral »Večernice«. Ves je goreč za Korošce in za Primorje in pa na storje je kar mrtev. Jaz jih nič kaj ne maram. Tak sem. Papir je potrpežljiv, si mislim, in nalazejo se mu, kar se jim zdi. — Mimogrede povedano: ta mož je preveč resnicoljuben. Laž vidi tam, kjer je ni. Povesti in pripovedke nikakor ne spadajo med laži. Res je v njih marsikaj izmišljenega. Ali pisatelj nima namena lagati in slepariti, ampak učiti in zabavati. — Meni gre le to v slast, kar je zares. Postavim zgodovino. In še od kmetovanja kakšne buke. Le še več jih natiskajte. Nikoli jih ne bo dovolj. Koliko že jaz več pridelam kot je moj oče! Saj je bil dober gospodar. Pa je bil hud, če sem tiščal v buke. Ali boš z bukvami oral? Takole me je odganjal.

Koliko že jaz več pridelam kot je moj oče! Vidite, tole je tisto, radi česar sem vam te besede iz »Mladike« prepsal. Zakaj prepričan sem, da ta mož zato več pridelal, ker poslušal pametne nasvete o umnem gospodarstvu, ki jih najde v knjigah. Mož se ne drži napačne starokopitnosti, ki je izražena v besedah: »Tako bom delal, kakor me je oče učil.«

Prav je, če spoštuješ svojega očeta. Ali nič se ne boš zoper spoštovanje pregrešil, če boš vnet za pameten napredek v gospodarstvu. In nič ni bolj nespametno, kakor samo samega sebe imeti za pametnega.

Mi moramo s časom naprej. Čas ne bo za nami hodil. Današnji čas zahteva, da ljudje znajo vsaj brati in pisati. Kamor greš, povsod to potrebuješ. Dala ti bo pa to znanje le šola.

Ali se še spominjate tisti, ki ste se udeležili svetovne vojne, kdo je bil med vojno največji siromak? Ali niso bili to tisti, ki so bili v fantje, ki niso znali ne brati, ne pisati? Dokler so bili skupaj z domačimi, je še šlo za silo; če so pa prišli med druge, so pa morali marsikaj grenkega prestat. In bi jim ne bilo treba, če bi bili v mladih letih hodili pridno v šolo.

Seveda je pa treba otroke z leti uvajati tudi v domače delo. Čimbolj bodo otroci doraščali, tembolj naj se seznanijo z delom. In seveda po načelu: ne kar od kraja, ampak od lažjega do težjega dela, počasi, korakoma. Porabimo za to zlasti počitniške dneve. In pa pod primernim vodstvom in nadzorstvom naj delajo. Najbolj pod očetovim ali materinim. To bo vse bolje, kakor če delajo otroci samim sebi prepusteni. Tudi za delo ni padel nobeden učen iz nebes.

Verjemite mi, da vam bodo otroci za tako ravnanje hvaležni. In vi boste veselili otrok, vaš ponos in vaše veselje bodo, ko boste videli, da niso hodili zastoj v šolo, ampak da šolske nauke uporabljajo za koristen napredek.

Priporoča se prvi slovenski zavod

Vzajemna zavarovalnica
Ljubljana

v lastni palači ob Miklošičevi in Masarykovi cesti

PODRUŽNICE:

Celje, Palača Ljudske posojilnice, Zagreb, Starčevićev trg 6, Sarajevo, Aleksandrova cesta 101. Split, Ulica XI. puika 22, Beograd, Poincareova 2

Tudi na Gorenjskem imajo mogočne hraste. Tole, ki ga vidite na sliki, ima na spodnjem koncu 2 metra premera. Sliko nam je poklonil g. Franc Skofic, Brezje.

Družina nesrečnega Franca Marušica iz Trsta, kateri so jani ustrelili sina (9. septembra) je prišla v Ljubljano iskat kruha in varstva.

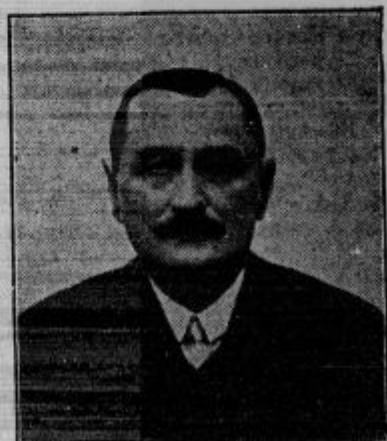
Toliko nesreč v Alpah radi plazov že ne pomnijo, kolikor jih je letošnje zimo. Skoro vsak dan prihajajo poročila o novih smrtnih nesrečah. Kakor vidimo na sliki, spravljajo ponošenece v dolino z velikimi težavami.

Sv. Oče govori svetu po radiju.

Jože Zupančič obhaja 30 letnico svojega službovanja pri g. nadškofu dr. A. B. Jegliču. Cela škola ga pozna. Saj je bil stalen spemljevalec svojega gospodarja, ki je šestkrat prepotoval celo školo.

Anton Tomažič, brat mariborskega pomožnega škofa je 30 let opravljal službo cerkovnika v Ljutomeru.

PO SVETU

Italija

Kako razume fašistični poslanec državljansko enakopravnost. Na seji poslanske bornice v Rimu je imel poslanec Dudan zanimiv govor o položaju nekdanjih avstro-ogrskih nameščencev v Italiji. Fašistični poslanec je ugotovil, da so bivši avstrijski uradniki pred italijanskimi zapostavljeni. Iz novih pokrajin je bilo uradništvu kar v masi premeščeno v Italijo. Ko gre za Slovence, je to na mestu. Toda Italijani so zanesljivi in naj ostanejo v svojih rodni krajih. Dudanov govor je vzbudil splošno pozornost. Velja, da se zapomni.

Ravno. V Idriji je umrl upokojeni rudniški uradnik Korle Harmelj v 62 letu starosti. Blag mu spomin! — Italija je zvišala carino na sladkor. Sedanja proizvodja sladkorja v Italiji znaša skoro 4 milijone stotov. — Promet v tržaškem pristanišču je padel preteklo leto v primeri s prejšnjim za eno četrtino. — Oboroženi fašisti so poizkali cerkvenega organista v Bermu v Istri, mu grozili z revolverjem ter zahtevali, da preneha učiti in voditi hrvaško petje v cerkvi. — V Trstu je 32 kinematografov s prostom za 14.400 oseb. — Ogenj je nastal v hiši Ivana Čuka posestnika na občinah pri Trstu. — Ogenj je uničil v Dutovljah pri Tomaju hišo Franciške Antončič, zelo pa poškodoval poslopje Antona Kobala. — Uradništvu tržaških javnih skladišč so znižali za 25 odstotkov. — Mati in oče od fašistov nedavno ustreljenega Franca Marušiča iz Trsta sta se s svojimi štirimi otroci preselila v Jugoslavijo. — V Idriji je umrla g. Ivana Poljanec, mnogim znana služkinja pri beneficijatu g. Francu Osvaldu. Bog ji daj večni mir! — Po Vipavi in celi Banjski planoti krožijo med ljudstvom govorice, o umorjenem učitelju Sottosantiju, ki je bil umorjen v Vrhpolju pri Vipavi, radi katerega je slovensko ljudstvo trpelo raznovrstne šikanje in je bilo tudi več aretiranih, da ga je umoril lastni brat iz zasebnih sporov. Tudi so govorice, da sta finančnega stražnika Rastelja v Koprivšču, ubila iz maščevalnosti dva fašista, ne pa slovenski mladeniči, tatere dolže.

Čehoslovaška

Vesele številke. Za l. 1930. izkazuje Čsl. Orel tele podatke o izvršenem delu: Od 1237 pisanih društev (odsekov Orla) je poslalo zvezi letne izkaze 1111 društev ostalih 126 ni vpoštevano v tej objavi. Čsl. Orel ima 15.723 dečkov v 998 odsekih in 14.635 deklic v 969 odsekih; višjega naraščaja: 7319 moških in 8436 ženskih članov (v 936 ozir.) 933 odsekih; telovadcev članov 14.696 v 1048 odsekih, članic telovadk 11.228 v 1015 odsekih. Vseh telovadečih v Čsl. Orlu: 72.037 oseb. Netelovadečih članov in članic je 40.592. Vseh oseb (članov članic in vseh vrst naraščaja) 112.629. Teh je na Češkem 30.382, na Moravi 65.000, na Slovaškem 15.213, na Dunaju (v Avstriji) 1025. Letnih občnih zborov 1005. Notranjih duhovnih val se je udeležilo 955 članov in članic iz 240 odsekov. Skupnih sv. obhajil 1351 v 678 odsekih. Verskih slavnosti 1240 v 606 odsekih. Narodne slavnosti je priredilo 911 odsekov. Predavanj

3819 v 723 odsekih, kratkih nagovorov 9423 v 588 odsekih, prosvetnih večerov 2498, skioptinih predavanj 486, gledal. iger 2757 na 776 odrih, marionetnih predstav 983 na 158 odrih. Čsl. Orel ima 110 kinolice. »Cebelice« imajo v 259 odsekih in prihrankov 713.132 Kč. Telovadijo po zimi v 653 odsekih, po leti v 859 odsekih, v lastnih telovadnicah 238, v društvenih domovih 129, v šolah 116, drugod 231. Državnih tečajev se je udeležilo 49 članov in 29 članic, orlovskih tečajev 467 + 351. 303 odseki so gojili izrazito šport, v omejeni meri goje razne športne panoge vsi odseki. Telovadnih akademij: 189, javnih telovadb: odsekovnih 233, razni hlastopov 1095. Orlovskih čitalnic je 136, knjižnic 651 z 103.731 zvezki. Pevske odseke ima 389 odsekov, godb 44 na pihala, 58 godala, 21 mešanik. Sodimo, da mora toliko dela roditi ogromen uspeh v korist naroda in države. Bog daj trden obstanek in zdravo rast Čsl. Orlu!

Francija

Uspeh angleških mešetarjev. Pred nekaj tedni je bila v Londonu takozvana pomorska konferenca, na kateri so Anglija, Zedinjene države ameriške in Japonska sklenile nekaj dogovorov glede oboroževanja na morju. Ta dogovor je bil važen, zakaj omeil je medsebojno tekmovanje omenjenih treh držav glede graditve novih bojnih ladij. K sporazumu pa nista pristopili Francija in Italija, ki se druga druge bojita in zato obo-rožujeta. Glavni vzrok francosko-italijanskega nesporazuma je bila doslej pač Italija, ki je od Francije dosledno zahtevala nove dele kolonij, zlasti pa je stavila za pogoj prijateljstva, da morata imeti obe državi enako močno bojno brodogradnjo. Te dni sta naenkrat prišla najprej v Pariz, potem pa še v Rim angleška ministra Heudersou in Aleksander, da posreduje. Zdaj pišejo časopisi, da je sporazum dosežen. Italija je naenkrat zadovoljna, da ima Francija močnejše bojno brodogradnjo. Dalje ve časopisje, da temu predspozrazumu sledi dogovor še v drugih: vprašanjih in da je razorečiten konferenci, ki se bo v kratkem vršila, uspeh zagotovljen. Francoski časopisje o sporazumu med Italijo in Francijo, — katerega morajo seveda še odobriti Japonska, Amerika, Anglija in v prvi vrsti francoska vlada, — ne piše Bog zna kako navdušeno. Tudi mi imamo o sporazumu svoje mnenje. Predvsem se bojimo, da Italiji s sporazumom ni zagotovljeno samo veliko, fašistom nujno potrebno posojilo in kak košček afriške kolonije, temveč da se je izvršil sporazum med Italijo in Francijo na račun — drugih.

Nemčija

s Zadrega nemških socijaldemokratov. Če je kdo v politični zadregi, so gotovo nemški socijalni demokratje. Pri vsakokratnih volitvah je njih glavno geslo: Proč z vojaštvom, proč z bojnimi ladjami, proč z vojno. V Nemčiji pa je položaj za enkrat tak, tak, da morajo socijalisti podpirati sedanjo vlado centrumaša Brüninga, ker bi se sicer lahko zgodilo, da zgrabi za vodstvo državne politike kakšna socijaldemokratom še bolj neljuba stranka in oseba. To pot gre za državni proračun, brez katerega nič ni. V proračunu pa so predvideni težki milijoni za vojaštvo in za nove ladje. Zato za-

nima ves svet, kako bodo to pot nemški rdečkarji glasovali.

Amerika

s Razno. V Lemontu Ill. je umrl duhovnik Alfonz Janez Miklavčič, doma iz Skofje Loke. Naj v miru počiva! — V Clevelandu sta preminula 51 letni John Babnik iz St. Vida nad Ljubljano in 41 letni Valentin Dobravec iz Srednjih Gameljnov na Gorenjskem. Vsem mir! V Hamiltonu v Canadi se je smrtno ponesrečil Erjavec Vincencij iz Lipovec.

Drobne novice

»Ekscelenca« (prevzvišeni) imajo naslov vsi škofje na podlagi novega papežvega odloka.

Slovita avstralska pevka Nelly Melba je v 70. letu življenja umrla.

4.991.000 brezposelnih je sedaj v Nemčiji.

Praška policija je ustavila komunistični list »Rude pravo«.

10.000 modernih pušk s strelivom in 41 milijonov denarja je podarila angleška vlada afganskemu kralju Nadir Kanu. Proti boljševikom?

40.000 Čehov bo obiskalo maja prekmorsko razstavo v Parizu.

29 ton zlata so poslali doslej ruski sovjeti v Nemčijo.

81 m je skočil s smučkami Norvežan Sigmund Ruud. Doslej najdaljši skok stoji.

270 milijonov je vseh Slovanov v slovanskih deželah.

Plaz je zasul osemčlansko družino kmeta Mayera na Tirolskem.

Samo varčevanje ni gospodarsko, treba tudi modro trošiti, je dejal angleški predsednik Mac Donald.

3 milijarde so izdali boljševiki za brezbojni tisk.

10.000 ljudi je izstopilo iz katoliške cerkve v preteklem letu na Dunaju.

Ubitega so našli blizu italijanske Firenze poveljnika fašistične milice Grazianija.

Turški zunanji minister Tevfik Ruždi bo obiskal v marcu Romunijo.

Okrog 4000 inozemskih inženjerjev je sedaj v Rusiji.

Večje množine kristalnega sladkorja je kupil Vatikan na Češkoslovaškem.

Ob priliki »rdečega dne« (25. febr.) je zaprla češka policija okrog 600 komunističnih agitatorjev.

Zadnje dni so divjali po vsem svetu veliki viharji, ki so napravili ogromno škodo.

Vedno v večjih množinah prodajajo rusko pšenico na Dunaju. Je precej cenejša od kanadske.

300.000 ton brodogradnje je nezaposlenega ta čas na danskem. Povsod mizerija!

Francoska odredba proti uvozu ruskega blaga ni imela uspeha.

Nobeni veroizpovedi ne pripada vsak četrti čehoslovaški učitelj.

Klub od sovjetov na smrt obsojenih bivših boljševikov se je ustanovil v Parizu. Šteje okrog 100 članov.

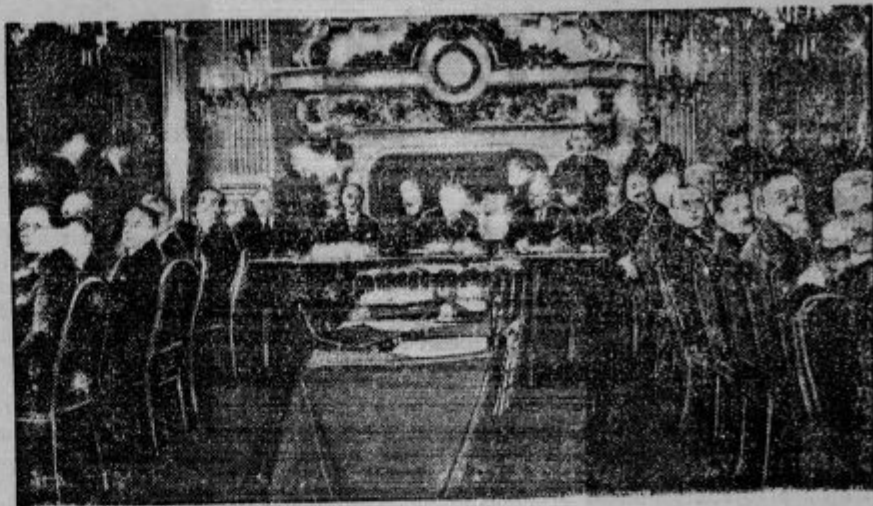
Pijanstvo se kaznuje v Rusiji s šestmesečnim prisilnim delom.

293 gledališč je v Nemčiji.

Poravnajte naročnino!

Josip in Marija Zajc iz Ljubljane sta zdrava obhajala svojo zlato poroko. Na mnoga leta!

Mednarodno agrarno konferenco so otvorili nedavno v Parizu. Sodelujejo zastopniki 24 držav. Hočejo pomagati kmetu. Mi se le bojimo, da ti imenitni gospodje ne bodo kmetске bede olajšali. Bo najbrž tako, kakor z »razorožitvenimi« konferencami. Čim več takih konferenc, tem več je kanonov...

Največji človek? Jaka Ehlich se piše, 24 let je star in 2 m 60 cm je visok. Pelje se v Ameriko, kjer bo skušal za denar kazati svojo dolgost.

Nov del sveta je odkril menda norveški letalec Larsen. Ko je hotel leteti na južni tečaj, je zapazil ogromno celino, ki je bila doslej neznana.

Nemški komunistični pesnik in zdravnik Friderik Wolf je moral v ječo zaradi številnih zločinov nad nerojenimi otroki.

Urh Barigla je bil povabljen na pustno veselico. Ker je dobro vedel, kako muhaste so njegove noge, kadar morajo nositi preteško glavo, si je preje naredil primerno gaz do svoje hiše...

Da bi se postavili pred svetom, so italijanski letalci pred enim mesecem poleteli preko morja v Južno Ameriko. Priprave za polet, ki je zahteval več človeških žrtev so stale ogromne milijone. Zrakoplove, ki so prispeli na cilj so tam prodali. Slika nam kaže povratek letalcev, ki jih je vodil minister Balbo (X). Seveda so jih doma navdušeno sprejeli

KAJ JE NOVEGA

d Prvo sv. mašo bosta darovala v svoji domovini v Spodnjem logu pri Kočevju, in sicer brata Edvard in Alojz Wolf, rojena v Clevelandu (Amerika). Dokončala sta bogoslovje v tirolskem Inšpruku.

d Zlati jubilej svojega redovnega življenja je obhajala 22. februarja šoška sestra M. Solastika Zurman v Mariboru. Ob tej priliki ji je sv. Oče poslal s posebnim pismom svoj blagoslov. Požrtvovalni redovnici tudi naše čestitke!

d Petdesetletnico, odkar je bil proglasen za doktorja vsega zdravilstva, je obhajal 25. februarja čislani ljubljanski zdravnik in bivši predsednik Mestne hranilnice ljubljanske, g. dr. Vinko Gregorič. Na mnogo let!

d 30letnico, odkar slušbuje pri g. nadškofu dr. A. B. Jegliču, je obhajal 1. marca g. Jožef Zupančič. Želimo tudi mi, da bi neumorni g. Zupančič še dolgo let v najboljšem zdravju kot doslej zvesto strežal svojemu gospodarju. Bog daj!

d V zaslužni pokoj odha ata te dni po 30letni službi cerkovnik v Ljutomeru, g. Anton Tomažič, brat mariborskega pomožnega škofa.

d Blejski župan g. Rus je podal ostavbo. Na njegovo mesto baje pride zdravnik g. dr. de Gleria.

d G. župan A. Pogorelec. Odlikovan je bil v smislu razpisa ministra notranjih del z dne 17. novembra 1929 III. št. 39.251 z naslovom sporočila okrajnega načelnstva v Kočevju z dne 20. marca 1930 št. 215 pov. g. Anton Pogorelec, župan v Strugah na Dolenjskem z redom zlate medalje za dravljanske zasluge. — Razrešen je bil in od kraljevske banske uprave v Ljubljani od župenskega mesta in mesta občinskega odbornika z odlokom II. št. 1470-2 od 16. februarja 1931 glasom dopisa okrajnega načelnstva v Kočevju z dne 21. februarja 1931 št. 1937 g. Anton Pogorelec, župan v Strugah na Dolenjskem. Z istim odlokom je banska uprava postavila za župana v Strugah g. Franceta Hočevarja, voditelja bivše SKS v Strugah. Večina občinskih odbornikov v Strugah je prostovoljno odložila svoje mandate.

d Za novega predsednika Mestne hranilnice ljubljanske je izvoljen lekarnar g. Rihard Sušnik. G. Sušnik je tudi predsednik nadzorstvenega sveta Kreditnega zavoda v Ljubljani in mnogi menijo, da obe službi nista združljivi.

d O slovenskem kmetu je govoril predteli teden na zelo dobro obiskanem sestanku v Mariboru slovenski pisatelj g. Fr. Ks. Finžgar. Dne 7. marca ob 9 dopoldne bo isti pisatelj predaval o isti stvari na zborovanju celjskega učiteljskega društva.

d Izredno lepe sveže hruške smo videli te dni v neki ljubljanski trgovini. Zrastle so na južnem Tirolskem. Povprečno tehtata ena hruška pol kilograma. Res nekaj izrednega po teži in čisto gotovo tudi po ceni.

d Obratne zaupnike so volili te dni delavci v predilniči v Trzinu. Lista krščanskih socialistov je dobila 470, rdečkarji pa 456 glasov. Lep uspeh!

d Mesina občina ljubljanska v boju za cenejši kruh. Ljubljanski pa tudi nekateri drugi peki so zadnji čas zopet podražili kruh, in sicer neopravičeno. Mestno tržno nadzorstvo je zato izročilo vseh 34 ljubljanskih pekov radi navijanja cen državnemu pravdnistvu. Tržno nadzorstvo bo pa še posebej postopalo po obrtnem redu proti načelnstvu zadruge pekov, ki je izdalo cenik kruhu, ne da bi o tem obvestilo oblasti. »Vendar enkrat«, bodo vzdihnilli vsi oni, ki so prisiljeni plačevati za žemljo isto ceno kakor so jo tedaj, ko je bila pšenica več kot še enkrat dražja.

d Deset milijonov bo stal tramvaj, ki ga hočejo letos potegniti iz Ljubljane do St. Vida.

d Desetletnico odhoda Italijanov z Pakelja so tiho praznovali 27. februarja v tem velevažnem obmejnem postajnem kraju.

d Banovinske proračune bo ministrstvo znižalo za 15 do 25%. Tako zadnja vest.

Vodstvo Kmetijsko-gospodinske šole šolskih sester v Fepnjah na Gorenjskem naznanja, da se začne poletni tečaj 15. aprila in traja do 15. septembra.

d Vinogradniki novomeške okolice, pozor! Okrajna kmetijska zveza v Novem mestu sklicuje za prih. petek, dne 6. marca t. l. anketo o krizi vinogradništva in sicer v gostinjskih prostorih pri g. Kečku v Novem mestu ob 9 predpoldne. — Vinogradniki, vai na anketo!

d Nekaj zelo pametnega. Mostnina na mostu v Otočah, čez katero se je toliko zabavljalo, je ukinjena in se ne bo več pobirala. Zadnji čas, da se je stvar uredila. Romarji, ki prihajajo na Brezje, bodo z zadovoljstvom sprejeli to novico. V nedeljo pa bodo prizadete občine in okr. cestni odbor sklepali, kdo bo most prevzel oz. vzdrževal. Obenem se pa sliši, da misel za zgradbo novega mostu tik za železniško postajo na Otočah zelo dobro napreduje in je v ta namen zbranega že precej denarja. Kakšen bo most in kdo ga bo gradil, o tem se bo še sklepalo. Vsekakor pa bodo Brezje s tem veliko pridobile, ker bo pot do železniške postaje znašala le okrog 2360 metrov.

d Za 330 razpisanih notarskih mest v naši državi se je javilo 740 prosilcev.

d Več slučajev pasje stekline so ugotovili v ptujskem okraju, zato pasji kontumac.

d 6 m visoke kapnike so dobili rovtarski fantje v tako zvani »Turkovi jami« sredi Malega vrha med Rovti in Jamnikom, in sicer v globini 60 m.

d Društvo sv. Jeronima — naši Mohorjevi družbi slično hrvatsko društvo — ima sedaj 72.000 članov.

d Za dober tisk in proti slabemu. Hvarski škof dr. Pušić govori v svojem letoš-

njem postnem pastirskem listu o važnosti katoliškega časopisa. O naprednih časopisih pravi med drugim: Tudi pri nas žalibog imamo liste, ki si hočejo pridobiti čitateljev s tem, da redno priobčujejo nenepravne povesti in tako zastrupljajo predvsem neizkušeno mladino. Ugoditi hočejo nižjim nagonom naše pokvarjene narave, samo da si nabavijo novih naročnikov. Strašna odgovornost pred Bogom in domovino.

d Novo stolno cerkev hočejo sezidati v Splitu.

d Katoliška katedrala v Belgradu. Nedavno so belgrajski nadškof Rodič, belgrajski župnik dr. Wagner in predsednik stavbnega odbora Mataušek obiskali belgrajskega župana, da bi poizvedeli, kako je s prostorom za zgradbo katoliške katedrale, o katerem mestni očetje že silno dolgo razmišljajo. Dobili so odgovor, da za enkrat še ni nič, ker primanjkuje prostora. »Glasnik kat. cerkve v Belgradu« pristavlja k tej vesti, da se je istočasno z lahko našel prostor za 12 novih pravoslavni cerkva v Belgradu, ki jih mislijo v prihodnjih desetletjih graditi. Ljubljanska, mariborska in celjska občina so darovale pravoslavnim najlepše prostore, da si tam zgrade svoje cerkve. Vse kaže, da belgrajski mestni očetje niso napram vsem veram enako strpljivi.

d Pač pretirano. V Splitu izhaja časopis po imenu »Zastava«. Ta je tako »jugoslovenski«, da mu celo imena krajev, kakor n. pr. Bosanski Brod, Hrvatska Dubica, Dalmatinsko Kosovo itd. niso všeč. Pravi, da smo z zemljepisnih kart sicer zbrisali imena bivših dežel, pri poimenovanju raznih krajev pa jih kot pridevke pustili. Tako je »Zastavi« poleg mnogega drugega na poti tudi Hrvatska Matica, Slovenska Matica in Srbska Matica, torej sploh vse, kar spominja na srbstvo, hrvatstvo in slovenstvo. Pač pretirano to mačenje! Zakaj ložično (dosledno) vzeto, bi potemtako tudi naziv »Srbska pravoslavna cerkev« ne bil združljiv s čistim jugoslovanstvom, kar pa »Zastava« za enkrat še ne trdi.

d Samo 40 avtomobilov sme voziti v Osijeku. Tako je odločila tamkajšnja občinska uprava.

d Špansko blago je ostalo na dežju. Odkar je jugoslovanski parnik »Oceania« otvoril parniški promet s Španijo in z nekaterimi sredozemskimi pristanišči, se opazna znatno povečanje prometa s Španijo. Parniki odhajajo polni. Krivda, da ni še večjega prometa s Španijo, je v tem, da nimamo v naših pristaniščih skladišč, kamor bi se skladalo špansko blago. Okrog božiča se je celo zgodilo, da je bilo špansko blago ostalo na dežju. Za take važne gospodarske zadeve naj bi se nekoliko bolj brigali poklicani krogi!

d Pravilnik za izvršitev popisa prebivalstva je predpisan od ministrstva. Ima 60 paragrafov skupno z navodili in popisnimi obrazci.

d Največji kupovalec vina iz dravske banovine je Avstrija. Od 1. avgusta 1930 do 1. jan. 1931 smo tja rej izvozili 530.000 litrov vina, od tega 160.000 litrov mošta. Na Holandsko je prodala dravska banovi-

na v omenjenem času 6000, na Češkoslovaško pa 3000 litrov vina.

d S 400 velikimi sodi dalmatinskega vina so natovorili v splitskem pristanišču te dni neko francosko ladjo.

d Občni zbor Zveze gostilničarskih zadrug se je vršil te dni v Ljubljani. Proračun za leto 1931 izkazuje 95.580 Din potrebin in se bo pobirala za kritje teh potrebin doklada v znesku 40 Din. Zveza ima v svojih zadrugah približno 3000 članov.

d Predpriprave za ustanovitev gostilničarske pivovarne v Laškem so končane. Podpisovanje deležev je imelo popoln uspeh. Prošnja za izvirno koncesijo bo te dni rešena v Belgradu. Stavbišče je kupljeno. Ustanovni občni zbor se bo vršil tekom meseca aprila. Kdor proti važnemu domačemu podjetju ruje — tudi taki so — je sovražnik osamosvojitve naših gostilničarjev.

d Dražba kož divjadi se vrši zopet 23. marca na velesemskem prostoru v Ljubljani. To je zadnja dražba kož divjadi v tem letu. Kože se sprejemajo do 20. marca.

d Dalmatinski tovarnarji cementa so poslali pristojnim ministrstvom prošnjo, naj bi posredovali pri egiptovski vladi, da bi ne povišala carin na cement. Podpisniki poudarjajo, da je jugoslovanska, zlasti dalmatinska industrija cementa glavni dobavitelj cementa Egiptu in bi bila zato od omenjenih carin najbolj prizadeta Jugoslavija.

d Uradne »Službene Novine« prinašajo zakon o sporazumu med Jugoslavijo in Italijo o izvrševanju obsodb, o dogovoru med Italijo in Jugoslavijo, o pravni in sodni zaščiti, o pogodbi med Jugoslavijo in Avstrijo, Italijo, Poljsko, Romunijo in Češko o pokojninah, določenih po prejšnjih avstrijskih oblasteh, sklenjeni v Rimu dne 6. aprila 1922.

d Zaščita države. Državno sodišče v Belgradu je obsodilo Dragotina Pillerja, ki pa se nahaja v begu, in Jovanko Muečević po zakonu o zaščiti države, in sicer radi komunizma. Piller je obsojen na 7 let in dosmrtno izgubo državljanskih pravic, Muečevićeva pa na 6 mesecev zapora po gojito tri leta. — V Zagrebu je bil po zakonu o zaščiti države obsojen Pavlišček na 2 leti 2 meseca, Škorc pa na 3 leta 3 mesece ječe. — Državno sodišče za zaščito države je izreklo tudi sodbo proti Vasi Begoviću in tovarišem. Vasa je bil obsojen na eno leto, Bušić na 6, Barbir na 6 in Rot na 9 mesecev ječe.

d Okrog 100 000 brezposelnih je v Jugoslaviji. V raznih bankah pa leži do 2 in pol milijarde kapitala, ki bi se mogel koristno izrabiti.

d Istrski begunci so zborovali 1. marca v Zagrebu, v katerem živi nad 7 tisoč Primorcev iz zasedenega ozemlja. Na zborovanju je bil med drugim soglasno sprejet predlog, s katerim se izreka nadškofu dr. Bauerju in vsem jugoslovanskim škofom zahvala za poslanico, ki so jo izdali v obrambo našega jezika v Primorju.

d 43 psov so postrelili v vasi Veliki Raven pri Križevcih. Psi so bili ogrizeni od steklega kužeta.

d 100letno vrano — vsaj strokovnjaki pravijo, da ima 100 let — je ustrelil po sestnik F. Vrečko pri Sv. Jurju ob Pesnici.

d Pravijo, da bo kmalu umrl. Pred 20 leti je popolnoma oslepel kmet iz vasi Borilovica, Jeko Milinič. Sposoben ni bil nobenega dela več. Brez spremljevalca ni mogel nikamor. Pred nekaj dnevi pa je nenadoma spregledal in zaklical: »Vidim!« Izprva mu njegovi niso verjeli in so mu prinesli nekatere stvari predenj, da bi povedal, kaj je to. Jeko pa je vsako stvar takoj spoznal in natančno pisal, da so mu končno vendarle verjeli, da je spregledal. Ta slučaj je povzročil seveda veliko senzacijo in prihajajo ljudje od blizu in daleč ogledovat si to čudo, ki je toliko večje, ker je Milinič že 76 let star in se zoper slepoto sploh ni zdravil. Ljudje sedaj mnogo govore in nekateri celo prerokujejo, da bo Milinič kmalu umrl.

d Vihar, ki je divjal te dni okrog Vršca pri Novem Sadu in ki ga imenujejo »košara«, je napravil silno škodo. Odnášal je strehe, kvaril poslopja, posebno veliko škodo pa je napravil, ko je ponekod odnesel kar cele plasti zemlje. Ponekod je s polja pobral vihar vso zemljo in jo nagonilil po drugih njivah, tako da je setev tu in tam uničena. Tudi vinogradi so veliko trpeli po tem viharju. V Ludošu pri Vršču je na nekaterih krajih trse popolnoma zasuto s prstjo, ponekod tako hudo, da se niti količki ne vidijo ven. Drugod pa, posebno v višjih legah, je vinograde zopet opustošilo na ta način, da jim je zemljo odkopalo do trtnih korenin. Sreča pri vsej nesreči je le ta, da vihar ni trajal še delj časa.

d Vol je zanesljivejši od avta. Pretekli teden je bila zagrebška policija obveščena, da so v nekem skednju pri Maksimiru našli mrtvo moško truplo. Policijska komisija se je takoj z avtomobilom odpeljala na lice mesta. Med potjo pa je avtomobil na zmeščani cesti zašel v tako blato, da ni mogel nikamor naprej. Preostalo ni drugega, kakor da so od nekega voza spreli dva močna vola in ju vpregli pred avto. Tako se je posrečilo avtomobil izvleči iz blatnega morja. V mrtvem so spoznali 62 letnega usnjarskega delavca Ivana Kuzmiča, rodom iz Murske Sobote, katerega je zadela kap.

d V Mariboru je umrla v cvetu mladosti učiteljica gđc. Anica Kotnik. Večni mir!

d V Leskovcu pri Krškem so pokopali najstarejšega farana, 93letnega Matijo Hermeca. Naj v miru počiva!

d Dva otroka žrtvi ognja. V vasi Španovici, okraj Pakrac, se je te dni pripetil žalosten slučaj, ki je zahteval življenje 6-mesečnega otroka. Dete je padlo s peči in si tako poškodovalo glavo, da je v nekaj dneh umrlo — Še istega dne pa se je v isti vasi pripetila druga nesreča, ki je takisto zahtevala otroško življenje. 4letni Marko Vranešević je bil s svojim mlajšim bratcem sam doma. Otroka sta se igrala pri peči in Marko je začel brskati po pepelu. Naenkrat se mu je vnela obleka in v hipu je bil ves v plamenu. Zbežal je na posteljo, njegov mlajši brat pa se je od strahu skril pod mizo. Na obupne klice gorečega otroka so prihiteli sosedi, ki so ubogega dečka osvo-

Lepi lasje za Din. 175

Sedaj imamo

Pixavon-Shampooon

Jedan svežanj zadostuje za 2 pranja in stane samo
Din. 3-50

Pixavon-Shampooon ne vsebuje sode, daje mehku polno peno, daruje vašim lasjema krasni vonj.

Odol Kompanija d. d., Beograd

bodili plamenov. Toda bilo je prepozno, mali Marko je nekaj ur pozneje izdihnil.

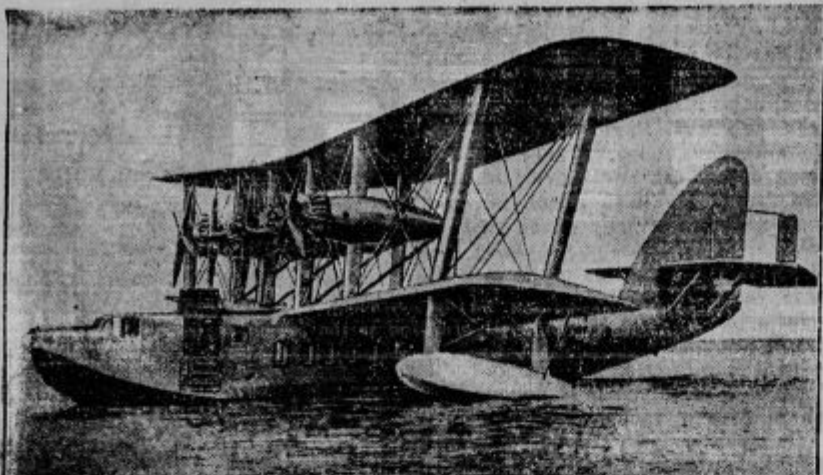
d V Rožpohu je preminul obče spoštovani posestnik in dolgoletni župan g. Stanko Hauptman. Zglednemu možu časten spomin.

d V Kočicah pri Kamniku je umrl Franc Stele, oče 6 mladoletnih otrok. Bil je navdušen lovec, v verskem oziru pa odločen mož. Pokoj njegovi duši, preostalim pa naše sožalje.

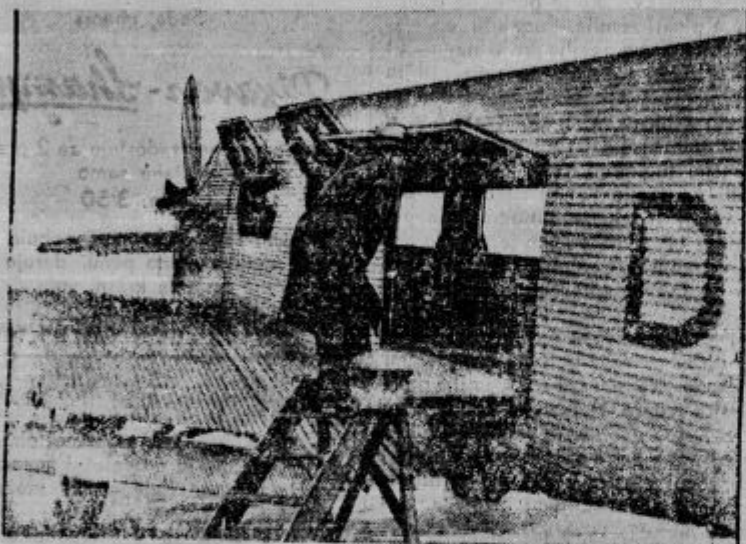
d Pri Sv. Križu poleg Rogaške Slatine so pokopali vpokojenega nadučitelja g. Iv. Kita. Sv. Križ je bilo prvo in zadnje njegovo službeno mesto, ki ga je vestno opravljal od leta 1880 do 1905. Bodi mu ohranjen hvaležen spomin!

d Dobesedno mu je odneslo glavo. V Mostaru je bil oni dan smrtno ranjen 24-letni delavec Alija Skaljič iz Gacka v Hercegovini. Muslimani se sedaj postijo in ves dan nič ne jedo. Proti večeru, preden lahko prično jesti, navadno štirikrat ustrelje z možnarjem. Tudi Skaljič je streljal. Ustrelil je trikrat. Ko je četrtrič nabil možnar, se mu ni užgalo celih deset minut. Misleč, da se ne bo užgalo, je stopil bliže, prijel nabiti možnar in pogledal notri, zakaj se ni užgalo. V tem hipu se je možnar užgal in razstrel je Skaljiču odnesel glavo.

d Radi neprevidnega ravnanja s puško se je smrtno ponesrečil nadlogar Jurij Filičič iz vasi Dubovac, okraj Karlovec.

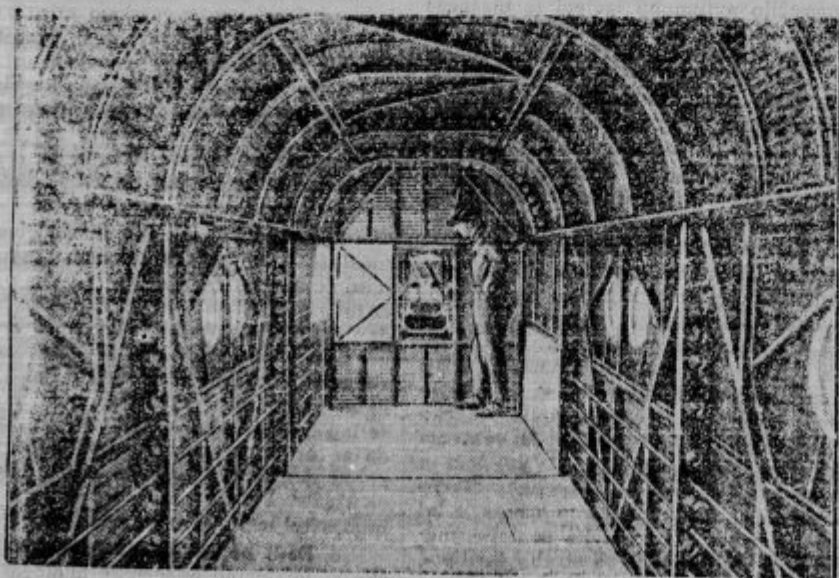
Za redno letalsko zvezo med Anglijo in Afriko so na Angleškem zgradili tri velika letala, od katerih bo prvo te dni nastopilo svoj poizkusni polet. Letala, ki so obenem tudi čolni, bodo nosila poleg svoje posadke tudi še 16 potnikov in 32 stofov pošte.

Ena najlepših in za turiste najtežje dosegljivih gozdov v Evropi je Matterhorn v Švici. Pretekli teden so tam pustili ogromni sneženi plazovi, ki so povzročili veliko škodo.

Asistent na albanskega kralja Ndok Gjoni in Aziz Cami.

Tovorno letalo. Trdka »Junkers« je izdelala letala, ki morejo nositi po zraku poleg lastne teže in bencina še 3000 kg tovora. Zgornji sliki nam predstavljata notranjost letala in pa vrata, skozi katera je mogoče naložiti na letalo cel avtomobil.

Ljubeznivost.

»Na pomoč! Na pomoč! — Ne znam plavati —«

»Dragi gospod, jaz tudi ne znam plavati, pa vendar radi teža ne kričim.«

Kaiserjeve prsne karamele

Proti
kašlju
katarju

s „3 jelkami“

d Francoski admiral Guepratte je v spremstvu svoje soproge došel te dni v Belgrad. Bil je zelo slovesno sprejet, zakaj on je bil, ki je srbski armadi, zapuščajoči med svetovno vojno domovino, nudil pri prevozu v Afriko res prijateljsko pomoč. Zato je srbski narod generalu Gueprattu hvaležen in zato ga je te dni slavil in ga nosil na rokah po belgrajskih ulicah. Admiral je odločen katoličan. Ko je ob prihodu v Belgrad, zagledal duhovnika, je stopil k njemu in ga vprašal, ob kateri uri se lahko udeleži sv. maše.

d Glede brezposelnega delavstva se je vršil te dni na poziv ministra za socialno politiko, g. Preka, v Belgradu sestarek predstavnikov delavskih in delodajalskih organizacij.

d Zakon o obveznem zavarovanju posevk in plodov pred točo je Nj. Vel. kralj podpisal in objavil.

d Današnji čas zahteva, da vsaka ženska primerno neguje svoje lase. Igraje se to doseže z redno porabo Pixavon-sredstvom za lase. Krasna pena tega prijetno dišečega mila za pranje las napravi lase mehke, kar omogoča najlepše frizure. Tekoči Pixavon se dobi sedaj tudi v obliki šampona.

d Pri revni v glavi, ledjih in plečih, živčnih boleznih, bočinah v boku, trganju v križu se z velikim pridom uporablja naravna »Franz-Josef« grešnica za dnevno čiščenje prebavnega kanala. Vseučiliške klinike dokazujejo, da je »Franz-Josef« voda, posebno v srednji in starejši življenjski dobi, izborna čistilo za želodec in čreva. »Franz-Josef« grešnica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

d Opozorilo P. t. občinstvo se opozarja, da so se pojavile v zadnjem času manj vredne imitacije »Planinka« zdravilnega čaja. Vsled tega zahtevajte povsod izrecno »Planinka« čaj Bahovec v plombiranih paketih po 20 Din. Tudi je prodaja »Planinka« čaja na tehtnico (vago) po zakonu prepovedana in kazniva. Zato se naprošate, da vsako zlorabo ali podtaknenje javite apoteki Mr. Bahovec, Ljubljana. Prečitajte tudi v lastnem interesu današnji oglas.

d Prosimo pojasnila Zakaj so cene blaga za obleke v Trgovskem domu Sternecki v Celju tako nizke? Tvrda dela s polno paro sedaj, ko je vse v krizi. Na sto in sto naših kmetov zahteva vsak dan nov spomladanski cenik in vzorce blaga za obleke. Vsi, ki so do sedaj naročili, so jako zadovoljni, predvsem radi nizke cene in dobrega blaga. Pametno bi bilo, ako bi poskusili tudi drugi, kar takih prilik je malo.

Kmetje, pristopajte v Kmet. zvezo!

Kmet, pomagaj si sam!

Tovariši kmetje!

Ustanovila se je Kmetijska okrajna zadruga z o. z. v Kranju za politični okraj Kranj.

Zadruga ima namen pomagati kmetovalcem članom v sedanjem težkem času, ko je vprašanje za kmeta samo dvojno: v združništvo ali v propast.

Kmetu bo zadruga nudila pomoč zlasti na dvojni način:

1. Zadruga bo skrbela za skupno nabavo kmetijskih potrebščin. Z naročanjem naravnost iz tovarn po tovarniških cenah in z vagonskimi pošilkami bo mogla zadruga članom dobavljati vse kmetijske potrebščine dosti ceneje in bolje, zlasti kor bodo na drobno razdeljevanje blaga oskrbovale krajevne zadruga, ki bodo včlanjene v to Kmetijsko okrajno zadrugo.

2. Zadruga bo skrbela za skupno prodajo kmetijskih pridelkov kolikor mogoče brez prekupcev naravnost konsumnim zadrugam. Po možnosti bo pridelke tudi izvažala. Zbiranje pridelkov bodo zopet prevzele zadruga po okraju, ki bodo včlanjene pri Kmetijski okrajni zadrugi. Kjer take zadruga še ni, bo razdelitev in zbiranje oskrbel določen poverjenik.

Z ozirom na tak namen zadruga vabi vse kmete okraja, da pristopijo kot člani in pričakujemo, da se bo vsak kmet temu vabilu odzval.

Čim več bo članov, tem močnejša bo zadruga, tem lažje bo vršila svojo nalogo in tem več bo koristila svojim članom.

Delež, ki je bil prvotno namenjen za znesku 1000 Din, je bil končnoveljavno znižan na 250 Din in to zaradi lažje udeležbe manjših posestnikov. Seveda pričakujemo, da bodo vsi boljši posestniki vzeli po velikosti posestva vsaj dva, tri ali več deležev.

Pisarna in skladišče Kmetijske okrajne zadruga se nahaja v Delavskem domu v Kranju, kjer se ob poslovnih urah dajejo vsa tozadevna natančnejša pojasnila, tako glede vpisa članov, kakor tudi sprejema naročil pomladanskih potrebščin, kakor gnojil in raznih semen. Zaradi lažjega obratovanja bodo pa v najkrajšem času dostavljene vsem v okraju obstoječim zadrugam in poverjenikom tozadevne prijavne in naročilne tiskovine.

Prvo načelstvo zadruga je sestavljeno iz kmetov okraja, ki jih vsi poznate.

Kranj, dne 1. marca 1931.

Predsednik: Brodar Janez, Hrašče. — Namestnik predsednika: Novak Lovro, Pivka. — Odborniki: Bugar Joža, Hraše; Molik Franc, Voglje; Ahčič Anton, Zg. Brnik; Erzar Lovrenč, Pšenična Polca; Sajovic Ciril, Velesovo; Kristanc Janko, Srednja vas; Zaplotnik Karel, Letence; Zupan Ivan, Srakovlje; Križnar Tomaž, Okroglo; Šifraj Martin, Bitnje; Dolenc Jožef, Zabnica; Jamnik Franc, Podreča.

Odborniki za škofjelosko, tržiško in jezersko okolico se bodo določili še na posebnih sestankih v teh krajih.

Kmetska zveza zastopa koristi kmetskega stanu!

d Tekom enega tedna sta si vzela življenje dva odpuščena rudarja, eden iz Stolovnika, drugi iz Senovega pri Rajhenburgu. Življenje je res težko. Res pa je tudi, da današnja doba, skregana z Bogom, z vso svojo »naprednostjo in modernostjo« ne vzgaja več junakov, ampak — slabšče.

d Na domačem pragu si je zlomila nogo 10letna Marija Zgajnar iz Zdenške vasi.

d Ko je nakladal hlode, je padel 73letni Ivan Mavrič, posestnik s Črnuč, čez cestno škarpo 8 m globoko in se smrtnonevarno poškodoval.

d Ko je sekal hraste je padlo eno drevo na 19letnega Stefana Brvarja iz Zagorja tako nesrečno, da je fantu zlomilo nogo in ga tudi sicer hudo poškodovalo po glavi in telesu.

d V voz vpreženi konji so se splašili in 59letni hlapec Franc Jamnik z Jesenic je padel pod voz, ki je šel čez hlapca. Jamnik je dobil hude notranje poškodbe.

d Sredi ceste je zgorel avto na poti iz Novega mesta v Gorjance. Lastnik g. Korkalj Anton je bil zavarovan. Druge nesreče ni bilo.

d Hiša in gospodarsko poslopje sta zgorela posestniku Azmanu na Poljščici pri Gorjah.

d Počil je strel, in par minut kasneje... Lanskega leta je šel delavec Stefan Dominko iz Nedelice k svoji teti na obisk. Tamkaj se je vsedel za mizo in začel nekaj prekušati na samokresu, ki ga je bil ponesel s seboj. Nenadoma je počil strel in par minut kasneje je teta Urša Hozjan, ki se je bila medtem ravno pri peči preoblačila, preminula na posledicah smrtonosne krogelje, ki ji je prestrelila pljuča. Oni dan se je Dominko zagovarjal pred mariborskim sodiščem. — Obsojen je bil na en mesec zopora, pogojno na eno leto.

d V Ljubljani so zaprli 56letnega Alojzija Škerla iz Zgornjega Kašlja. Je berač po Ljubljani. Pri njem so našli 2130 Din. Torej precej bogat berač.

d Stiskal ga je za vrat, dokler ni izpustil noža. Djuro Radovanović iz Bosanskega Broda je oni dan branil svojo mater pred pijanim očetom. Oče je prišel domov pijan in z nožem v roki navalil na ženo in sina. Sin se je postavil pred mater in zgrabil očeta za vrat ter ga tako dolgo stiskal, da je izpustil nož iz roke. Oče je nekaj časa pozneje, ne da bi se zavedel, izdihnil.

d Za 20 000 Din raznega blaga so pokradle razne »srake« tvrdki Klobaka in Smolčnik v Slovenjgradcu. Tatinsko družbo so že odkrili.

d 17 let bo sedel v zaporu Pintar Slavko kot krivec umora pokojnega J. Rajerja v noči 16. junija 1923. Tako je odločilo novomeško sodišče.

Varno naložite svoj denar v
Vzajemni posojilnici
v Ljubljani, poleg hotela 'Union'.
Obrestovanje najugodnejše.
Posojila proti vknjižbi na posestva, protiporočstvu i. t. d.

Liudie slovenski pomaga te!

Slovenska dekleta v Belgradu Vas prosimo.

V Belgradu, v jugoslovanski prestolnici živimo. Daleč smo od rodne zemlje in nam ni lahko. Življenje v Belgradu je slovenskim služkinjam močno zagrenjeno. Težko delo, večni boj proti vsakodnevnim vabam velemesta, ki so zmotile in pogubile že toliko naših, v Belgrad došli deklet, in pa nerazumevanje in večkrat celo nasprotovanje belgrajskih gospodinj za naše verske pobožnosti, nam greni življenje v Belgradu. Toda veliko nas je močnih, ki smo doslej premagale vse te težave in jih bomo z božjo pomočjo še v prihodnje. Organizirane smo v »Zvezi služkinj«, ki združuje zdaj že skoraj dve sto slovenskih deklet pod svojim okriljem. To društvo nam je v težkih dneh edina uteha. Skrbi za nas v dušnem in tudi v gmočnem oziru, v kolikor more. Na društvenih sestankih se naobražujemo, za kar skrbi zlasti naš duhovni voditelj g. Tomaž Ulača Kadar je kako dekletu službe ali pride čisto nepoznana v prestolnici, ne da bi vedela, kam naj se obrne, nudi Zveza v svojem niser malem stanovanju začasno zatočišče. Toda to je vse tako majhno, da večkrat nikakor ne more zadostovati za vse. V Belgrad pa prihaja vsak dan več naših deklet, čeprav vedno odsvetujemo, da naj ne pridejo semkaj. Zato nas vse to močno skrbi.

Dekleta, ki prihajajo semkaj, so sedaj mlada in res največkrat najodličnejše moči za sobarice, služkinje ali kuharice in so kot take pri srbskih gospodinjah zelo cenjene. Toda leta hitro minevajo. Pride prehitra starost, včasih nenadna bolezen, onemoglost in kam sedaj? Prepuščene same sebi bi morale v tujini, daleč od svojcev žalostno umirati. Vse to nam da veliko misliti.

Da se odpomore temu, da se pomaga našim dekletom v tistih težkih trenutkih, ko se znajde brez službe in brez vsake pomoči na cesti in jih reši telesne in duševne pogube, je Zveza sklenila, da začne z resnim delom za svoj lasten dom.

Naš dom bi pomenil za vse belgrajske Slovence, najbolj pa za nas toplo ognjišče, kjer bi se zbirali, kamor bi se vsak hip zatekali in se čisto po domače po slovensko pomenili. Ta dom bo stal ogromnih žrtev za vsa naša dekleta v Belgradu, a tudi sorazmerno veliko denarja. Tega pa nam dekletom manjka. Same ne bomo zmogle in se zato obračamo na vse Slovence v domovini, da nam priskočijo na pomoč. Če vam je do svojih hčera kaj, če jim želite dušni in telesni blagor, pomagajte nam. Rešite z malim prispevkom, ki nam bo srčno dobrodošel, ona dekleta, ki se dan za dnem borijo, da ostanejo sredi vseh nevarnosti poštena, čista in slovenska! S tem boste izpolnili svojo slovensko dolžnost in napravili veliko dobrega.

Me sedaj pošiljamo domov vsem našim dušnim pastirjem, ki so nas krstili in skrbeli za naše duše, ko smo bile še doma, prošnje za denarne prispevke, pa tudi

PO DOMOVINI

ZAHVALA.

Podpisana potrjujem prejem 2000 (dva tisoč) dinarjev kot izplačano požarno podporo ter Vam zagotavljam, da bom vedno Vaša hvaležna naročnica kakor tudi drugim kar najtopleje priporočala Vaš cenjeni list. Še enkrat prisrčna hvala ter Bog plačaj!

S spoštovanjem vdana

Frančiška Znidaršič.
Vrhnika, 2. marca 1931.

Za 15.000 Din

je zavarovan od 1. januarja 1931 dalje

VSAK »SLOVENCEV« NAROČNIK

za slučaj smrti vsled nezgode, ako ima naročnino na vsakdanjega »SLOVENCA« plačano redno vsaj za en mesec naprej.

POSLUŽITE SE TE KRASNE PRILIKE VSI, ki še niste naročeni na vsakdanjega »Slovenca«. Pišite dopisnico na upravo v Ljubljano in poslali Vam bodo nekaj številčk brezplačno na ogled.

Pošar.
(Lučine.)

V petek, 27. febr. je začelo ob pol štirihi zjutraj goret pri pos. Končan Matevžu v Brobovici v Zali. Ogenj je popolnoma uničil podstrešje, hlev, seno in živče. Vsi znaki kažejo, da je ogenj podtaknila zlobna roka. Ponoči so čuli stopinje okrog hiše, za kar se pa domači niso zmenili. Tudi pred par dnevi so opazili nekega človeka hoditi v mraku v bližini hiše pogorela, ki pa se je izogibal očem opazoval.

Bel zoble

olepša o vsak obraz. Često že zahtevajo samo enkratno čiščenje a prijetno osvežujočo Chlorodont-pasto, da se doseže lep sijaj slonovine tudi na stranicah zob, ako se uporablja posebno izdelana ščetka za zobe. Os'anki jedi, ki ostaja med zobmi ter povzroča radi gnolobe neprijeten duš ust, odstranjuje se najtemeljiteje s Chlorodont-ščetko. Poskusite najprej z malo tubo Chlorodont-paste, ki stane Din 8.—, Chlorodont-ščetka za otroke, za dame (mekhe ščetine) za gospoje (trde ščetine). Pristno samo v orig. modro-zelenem omotu z napisom Chlorodont. Dobiva se povsod. Pošilite nam ta oglas kot tiakovino (omot ne zašepiti) dobili boste brezplačno eno poskusno tubo za večkratno uporabo. Tivornice Z. atorog, oddelek Chlorodont, Maribor 57.

na domače se obračamo. Vse druge, ki jih ne poznamo, pa prosimo: odzovite se našim prošnjam!

Za vzgled, kako znajo pisati in prositi naša dekleta svoje ljudi, navajamo sledeče pismo:

Dragi g. župnik!

Daleč smo od rojstne hiše, lepih cerkva, veselih slovenskih gor, hribov, bistrih voda in ponosnih gora. Služimo. Prepuščene smo same sebi in vrvečnemu mestnemu življenju, ki potegne marsikatero žrtev v svoje valovje, iz katerega se je težko rešiti. Nimamo kottička našega, da bi lahko rekli, tukaj smo brez kaj. In če bi vedeli naši bratje in sestre tam v Sloveniji, kako smo ravno tukaj v Belgradu potrebne zavetja, to se pravi slovenskega doma!

cev ter zginil v temno Zalo. Posestnik se je šele pred dobrim tednom poročil. Škoda je precejšnja, zavarovalnina pa neznatna.

Prireditelj in drugo.

(Kovor.)

Naš gospodinjki tečaj gre h koncu. Dekleta se že pridno pripravljajo na zaključno razstavo, ki bo v nedeljo, 21. t. m. v župnišču. To nedeljo, 8. t. m. pa bodo priredile v šoli ob treh popoldne in ob sedmih zvečer dve šaloigri. Vsi prav prisrčno vabljeni. — To nedeljo smo končali sv. misijon, ki bo, kakor trdno upamo, obrodil mnogo lepih sadov. Podrobno poročilo prinese 3. štev. »Glasnika kovarske župnije«.

Smrt.

(Podbrezje.)

Dne 24. febr. je umrl v Podbrezjah na Gorenjskem osemdesetletni Anton Jerala p. d. Mrkove, dolgoletni naročnik »Domoljuba«. Bil je dober gospodar in med prvimi možmi, kjer je bilo treba zastaviti svojo besedo za dobro stvar. Dolgo vrsto let je bil cerkveni ključar. Bil je globoko veren. — Zadnji dnevi teko za prigrasitev k Mohorjevi družbi in vendar se še nekaj dosedanjih udov ni prigrasilo. Naročajo dobre knjige in liste; kajti ljudje, posebno mladi, hočejo brati in če ni dobre knjige, jim pride prerada slaba v roke.

Upravičena želja.

(Zapogoe.)

Prav lepe, a še bolj resnične in potrebne so bile besede »Pastirskega lista«, katerega smo čuli v preteklih nedeljah v naši cerkvi. Da bi tudi v naši vasi imel uspeh! Še posebno je želeli, da se spolnjevanje tretje božje zapovedi izvršuje vsaj v cerkvi, t. j., da se opusti tisto grdo govorjenje na svetem kraju. Ravno vsled tega bi bilo želeli, da se tudi pri nas vpelje kako primerno društvo, da bi se v njem mladina, kakor tudi starejši zbirali, se kaj pometnega pogovorili in naredili.

Gospodarsko-prosvetna predavanja

(Škofja Loka.)

Naša društva morajo ljudstvu nuditi tudi gospodarsko izobrazbo. Naše kat. prosv. društvo se je tega že od nekdaj zavedalo, pokazalo sedaj tudi a tem, da se v Društvenem domu vrši gospodinjki tečaj. Poleg tega je sklenilo prirediti v marcu in aprilu celo vrsto predavanj o najbolj potrebnih gospodarskih poglavjih, ki jih bodo, večkrat tudi s slikami, imeli prvovrstni strokovnjaki iz Ljubljane in drugod. Ze danes lahko z gotovostjo napovemo sledeča predavanja v marcu: V nedeljo, 8. marca govori g. Ivan Ogrin o današnjem položaju obrtništva. Predavatelj je podpredsednik trgovske in obrtne zbornice, zato naj ne bo obrtnika iz mesta in okolice, ki bi se zanj tako važnega predavanja

»Zveza služkinj« si je postavila ravno to v svoj program dela.

To pa je silno težko. Razumeli boste. Manjka nam denarnih sredstev. Me tukaj delamo, kar je v naših močeh. Zavedamo pa se tudi, da imamo doma dobre matere, očete, brate in sestre, pa tudi vas, dobre pastirje, ki nam boste gotovo pomagali uresničiti naš cilj. Prosim Vas v imenu vseh: pomagajte kolikor morete, da bomo ta naš dom tudi čimprej postavili.

Srčno Vas pozdravlja Vaša nekdanja učenka

Francka P.

Takole Vas prosimo, vidite. Uslisite nas, ker ste samo vi, slovenski ljudje, naša nada in naš up!

Slovenska dekleta v Belgradu.

ne udeležili. — Teden dni pozneje 15. marca bo predavanje banovinskega referenta inž. Skubica o sadjarstvu, kar je potrebno še posebno za naše kraje. Dne 22. marca govori ravnatelj Zadrufne zveze g. dr. J. Basaj o zadrufništvu. Osebnost predavatelja dovolj pove, kako dobro in našim gospodarjem primerno bo predavanje. Vsako predavanje se vrši po 10. sv. maši ob 11. uri v dvorani Društvenega doma. Vstopnine seveda ni. Naslednja predavanja naznamimo prihodnje.

Razno.

(Trboje pri Kranju.)

Pred tednom smo dobili nove hišne številke — po 24 Din. Čulo se je marsikaj zoper to; posebno radi cene. — Težko pričakujemo že dolgo obljubljene elektrike. Radi bi že zarigali smrdljive petrolejke. Več gospodarjev se je prijavilo tudi za električni motor. Z vso verno pa tare našo vas tudi splošna gospodarska kriza, edino, kar nam preostaja v tem kritičnem stanju je — upanje v boljšo bodočnost. Kljub resnim časom pa je naša vas močno udana pravljanju. Ljudstvo imej vendar pamet! Kjer se prepirata dva, tretji dobiček ima! Drugo, kar jemlje ugled vasi je, da se gotovi ljudje vtikajo v cerkvene zadeve. Pravijo, da ima v cerkvi in njenih zadevah vsak pravico odločevati. Pokazalo pa se je, da večina faranov drži s svojim dušnim pastirjem. In tako je prav!

140 let

(Cerklje pri Kranju.)

Kot v drevo z najlajhtnijim sadjem je posegla mlada jugoslovanska zgodovina v naš prelesten prirodni bogastvom vzaljšani planinski raj. Odtrgala je sad za sadom, ki se plodi kot seme za semenom v plodonosnem razvoju našega malega naroda. Plitva je še brazda naše širše kmečke omike, toda zavedamo se, da so bili Cerklijani med prvimi, ki so zasadih lepoto v pusto ledino. 140 let je minilo, ko je prvi učitelj Borštini začel preskušati ljudstvo, če je zrelo za šolsko izobrazbo. V potu obraza se je ril po ledini polnih 20 let, dokler se mu ni posrečilo, da je leta 1811. položil temeljne kamene sedanjih šol. Po bojnem hrumu francoske revolucije je Napoleon hotel utrditi mlado Ilirijo šolsko izobrazbo. Da je imel prav, je dokazala Avstrija, ki si je tudi potom šole približala slov. narodu. Toda bilo je prepozno. — Iz našega naroda so vzklili duševni velikani, ki so dvigali flamenki kmečki rod iz tisočletnega suženstva in tlačanstva, dvigali k svobodi in osveti. — Med nami se je pojavil župnik Poženčan, g. Matej Ravnikar, ki je v zaokroženih pesmih pel budnico slov. kmetu, in strombo v roki je zahrmeval v narodni bojni grom naš rojak Davorin Jenko. Njegova bojevitost koranica »Naprej zastava slave!« ni prestrašila le naših nemških gospodarjev, ne oplasila je celo naše dedne sovražnike, divje Turke, po raznih bojnih poljanah in vodila slovenski rod k svobodi. — Naš ponos je, da se je cerkljanska duša vili v Jenkovo himno »Bože pravde«, ki odmeva po vsem širnem svetu. Le malo je slovenskih veljakov, ki bi jih ne pokladali k hladnemu počitku z Jenkovo pesmijo »Blagor mu, ki se spojuje«.

Ker se zavedamo, da nam je leta 1860. zgrajena šola vzgojila premnogo mož, ki ponašajo našo slavo širom slovenskega sveta, morate z vsemi močmi podpreti naše učitelstvo, ki namerava v juniju svetlo dokazati, da zna Cerkljan ceniti sloves svojih velikih rojakov in občanov. — In kako, da bi ne? Koliko je li cerkvenih korov, s katerih ne bi donele mile smarčnice in božične pesmi pok. g. Andreja Vavkna in g. dr. Kimovca? Niso li najlepše oltarne slike in one šolske zastave delo cerkljanskega vaščana g. Frankeja? Kdo ne pozna sodobnega umetnika g. prof. Mežana? — Cemu je Ljubljana postavila spomenik našemu rojaku g. Ignacu Borštini? — Ker nimamo prilike, da si ogledamo umetniški grob g. Barleta, ki ga je zgradilo slovensko gasilstvo, ga bomo razstavili ob šolski proslavi v pomanjšani obliki. In še mnogo je slavnih mož, ki stoji med nami kakor stebri, po katerih se vije dragocena nit domače zgodovine prav v dobo težkega spomina... Ponosni smo, da so med nami glavni možje, ki stoji v vsprejdu pomembnih prijav za javno proslavo odprtja spominske plošče g. Davorinu Jenku, ki jih vodi pod predsedstvom g. ministra Hribarja, ljubljanska Glasbena Matica in z zadoženjem smo sprejeli veselo vest, da sta prevzela pokroviteljstvo nad zgodovinsko razstavo

in šolsko proslavo gospod in gospa dr. Hacin. Na delo, cerkljanski ponos.

Šola in ljudstvo

(Zalog pri Ljubljani.)

Vsaka šola ima, bodisi bogato ali bolj revno šolsko knjižnico. Knjige se po omarah prae, in je le škoda, da ne pridejo ljudstvu v roke. Pri nas v Zalogu se je sedaj šolske otvorila javna ljudska knjižnica, kar je toplo pozdraviti. Ni bogve kaliko knjig, kar jih je so brez šunda, ter večina strokovne vsebine. Pa tudi drugače se nam po šoli obeta izobrazba. Za prihodnjo soboto 7. marca zvečer so starši vabljani v šolo, kjer nam bosta dva priznana govornika iz Ljubljane predavala. Obiljubni so večkrat taki sestanki, kjer bodo voditelji izmenjavali misli in želje glede šole in pouka in svojih otrok. Hvaležni smo zato vodju g. Silvestru za verno, ki jo kaže za našo izobrazbo. Za božjo čast vneti vaščani pravijo, da bomo v Zalogu enkrat še cerkev zidali. Prostor da je že izbran. Potrebni les da bi se tudi doma zastoj dobil. Vsaka hiša pa bi tudi nekaj dala v denarju. Nekaj bi po vaseh nabrali. Mladi bi pa s prostovoljnimi delom tudi nekaj naredili. — Naši gasilci so pri zadnjih požarih v Zg. Kašlju pridno gasili, čeprav je motorka malo nagajala.

Novice.

(iz Prečne.)

Kmetijski tečaj — šest tednov vsako nedeljo po prvi sv. maši in vsako sredo popoldne — imamo. Prav poučne stvari slišimo. Za vse se pa seveda ne moremo zavzeti, ker imamo večkrat tudi mi prav. — Agitatorji bivše samostojne kmetijske stranke nekaterim zopet glave mešajo. Topot pokušajo pri mlajših; starejšim so se že oči odprle in teh ne dobijo več v svoje nepoštene mreže. Upamo pa, da tudi mladi ne bodo nasledili. — Velika žalost se je naselila pri mlinarju Janezu Potočarju v V. Bučni vasi. Mlada mati je umrla. Zapustila je več otrok od katerih je najstarejša stara 13 let. Družini daj Bog tolažbo in svoje varstvo. Še dva meseca ni minulo, odkar mu je žena umrla pa je Anton Šali iz Brešljane šel na oni svet za svojo ženo. Mrtevga so našli v sobi. Zadel ga je srčna kap. Bil je večletni naročnik »Domoljuba«. Bog mu daj nebesa. — Svojega zvestega služabnika Jožeta Drgenca iz Češče vasi je Bog poklical k Sebi. Bil je zgleđen oče in gospodar ter vnet čitatelj »Domoljuba«, katerega je vsaki teden že komaj čakal. Svoje sinove in tudi vnuke je prav lepo krščansko vzgojeval. Naj mu Bog v nebesih stotero povrne. — Gasilo društvo v Prečni je zopet izvolilo L. Pečariča za načelnika. Na Dol. Kamencah pa Jakob Planinšek-a. Bog daj, da bi ne bilo treba nikoli klicati tovaršev na gasitev ognja.

V pričakovanju.

(iz Krškega okraja.)

Lansko leto meseca julija je bila razposlana okoliščina TPD na vse občine sreza Krško, da naj se popiše, koliko bi vsak rahil električnih žarnic. Z veseljem smo šli na delo, a kakor se vidi zastoj. Čakamo, pa ni od nikoder nič. Kako krasno je Krško polje, a še vse kar drugega bi bilo, če bi se po njem razlivali žarki električne luči. Rečeno je bilo, da misli TPD v Rajhenburgu graditi električno centralo. Gotovo bi se našla kaka močna finančna skupina, katera bi se lotila, ker to ne bi bilo samo za nas kmete in obrtnike, temveč tudi v prometnem oziru lep nasrdek. Ker bo kmalu leto dni, smo se spomnili na stvar, da ne bi zaspela in se upamo javno vprašati, kaj mislate ukreniti. — Prizadeti.

Razno.

Bučka na Dolenjskem.

Presneti predpustni čas je minul. V naši okolici to pot brez večjih nerodnosti — kakor so na pr. pretepi, poboji, požigi. Vendar — »zmenkov« pa je kar mrgolelo med ljudmi — več kot preveč — in »mešetarjenje« o najrazličnejših zadevah — da celo v nedopustnih, ponižujočih in nečastnih. Zadnje dni se je med ljudmi čez in čez ostro razpravljalo o nečistem dogodku umora menceškega g. župnika. Družina »Laknarjev« je namreč pred nekaj

leti bivala v tukajšnji ob' ni in Ivan nepridiprav je hodil v tukajšnjo osnovno šolo — ter bil že takrat živ strah otrokom in odraslim... V »Radeljci« se je poročil ugledni posestnik, mlinar in žagar g. Janez Veis z Pavlo Marušičevo. Bilo srečno! — V nedeljo pred Svečnico sta pa vzela v zakon brata Franc in Jožef Kočvar iz Mačkova škornjanske fare sestro Alojzijo in Ano Koki iz Jermanovha. Ze v jeseni preteklega leta — se je vdovec Kočvar, oče obeh fantov oženil z vdovo Koki, materjo omenjenih nevest. Tako so se na tej pošteni predpustni svatbi veselili in radovali sami ožji sorodniki.

Pred sto leti.

(Cerklje na Dol.)

L. 1829. so bosanski hajduki obiskali tudi cerkljansko župnijo. Opleniti so nameravali graščino Turn am Hardt (v h vasi L-kočev). Grajski so to pravočasno izvedeli in so poslali kresijsko gosposko v Novem mestu za vojaško pomoč. Vojski so se zakasnil, dasi so šli po bližnji čez gozd Krakovo. V gradu so bili v velikem strahu. Zaprli so se in na okna postavili puške. Okoli 10 ponoči pridejo »junaki«. Ker se jim vrata ne odpro, poseka eden brezo, jo prisloni k zidu in spleza na prvo, drugo, tretje okno. Povsod otipa puško cev. To hajduki prestraši. Prazni odidejo v smeri proti Rakli. Tik pred vasio Brezje, v župniji leskovski, pa se sestanejo z oddelkom vojakov, ki hiti turnski župniji na pomoč ter gre vsaka trupa svojo pot. — Pri prvi hiši v Brezji — pri Luškcu — zbudijo družino in primorajo domačega fanta Antona Levsteka-a, naj jih vodi po gostem gozdu proti reki Krki. Fant jih pa pelje v nasprotno smer, proti vasi Senuš. Ko roparji zagledajo od dalj zidovje podružnice Sv. Lucije na Senušah, vprašajo Levsteka, če tam tudi »pope« prebiva. Ko jim ta to zanika, rečejo, naj jih vodi proti jugu, kjer je bil isti čas velik gozd. Pridejo na cesto, ki pelje iz Krške-a na Rako. Tu zagledajo graščino v Veliki vasi. Hajdi nad njo. Bilo je okoli tretje ure zjutraj. Trkajo na vrata. Družina j vsa prestrašena, ko zapazi roparje. Služabnice prične vpit. Vpije zbudi gospodarja grofa Richarda Auersperga-a, ki je bil nekdanji francoski mer (župan). Ta misli, da dražijo ponočnjaki družino ter prične zmerjati lopove. Kar počti samokres in krogle rani grofa v desno stran prsi. Grof zbudi ženo in hčer in vsi se skrijejo na podstrešje v predivo.

Vaščani se vsled poka in krika zbude in gredo zvonit plat zvona. Ljudstvo prihiti skupaj, razbojniki se zhoje in odidejo. Streljali so v zvonik, a niso nikogar zadel. Grajskega oskrbnika Judeža so poč prisilili, da jim je izročil okoli 70 goldinarjev.

V tej zmešnjavi je vodnik Anton Levstek ušel. Hajduki so dobili drugega: Janeza Zevnika, ki jim je kazal pot v Cerklje na brod. V bližnjih vaseh se je hitro izvedelo, kaj se godi v Veliki vasi. Bilo je vse zbegano. V naglici so poskrili svoje dragocenosti ter zbežali, in se poskrili. Tedanji vikarj Jožef Krašovec se je na kozolecu v krmo zakopal. Še sedaj stoji ta zgodovinski kozolec na travniku »Ograjca«. Toda strah je bil prazen. Roparji niso nikogar nadlegovali. Podali so se na cerkljanski brod in vlepili brodarju, naj jih prepelje. Tudi domačih ljudi je bilo nekaj na brodu, ki so šli preko Krke na polje. Ko so bili ljudje s hajduki vred nekako sredi Krke, je pričela finančna straža na roparje streljati, a ti so se za naše ljudi skrivali in streljniki so s streljanjem prenehali.

Bošnjaki so dospeli v Gorjance in od tam se pomikali proti Novemu mestu. V št. Jerneju so zopet vzemirjali ljudi. Zopet so se srečali z onimi vojaki, ki so se vračali iz turnske graščine. Vojaki so se zopet pobotali, kakor pri prvem sestanku. Tako pripoveduje v svojem življenjepisu g. kanonik Fr. Kramar, ki je bil takrat kaplan v št. Jerneju. Njegov životopis je objavil Kramarjev nečak, kanonik K. Klun. Pisec (t. j. rajni g. župnik Gabrijel) pa je to dogodbo velikokrat pripovedoval njegov oče, ki je kot detoletni deček na lastna ušesa slišal ropot hajdukov pri »Luškcu«, kakor tudi plat zvona iz Velike vasi. Pripovedovala sta mu jo tudi oba hajduška kalipota: Anton Levstek iz Brezje, štev. 9 ter Janez Zevnik iz Velike vasi, štev. 27.

n Dev. Mar. v Polju. Prosvetno društvo priredi v nedeljo 8. marca ob 4 pop. v domu opereto »Mlada Breda«. Poleg par starejših igralcev nastopijo samo nove moči. Člani in prijatelji, posejite prireditev.

Popravek.
(Vel. Lašče.)

Ker je iz besedila članka Kralj alkohol (Velike Lašče), ki je bil natisnjen v 6. številu »Domoljuba« z dne 11. febr. 1931. na strani 89, v drugem stolpcu na sredini, jasno razvidno, da gre za mojo gostilno, zlasti iz navedbe »Dolina«, kjer ni nobene druge gostilne in kjer sem podpisani dobil v svoji kupljeni in prenovljeni hiši z Novim letom koncesijo za gostilniško obrt, prosim podpisani, da z ozirom na čl. 26 zak. o tisku z dne 6. avgusta 1929 sprejmete in natisnete v prvi ali drugi prihodnji številki »Domoljuba« na istem mestu in s istimi črkami nastopni popravek: Ni res, da sta bili »pod spretnim vodstvom« v teku enega meseca tam kar dve veselici: obakrat harmonika, obakrat ples, obakrat so se zabiskali — noži, res pa je, da v teku enega meseca po otvoritvi od Novega leta dalje ni bilo nobene veselice s harmoniko, plesom in pretepom z noži, res pa je dalje, da je bila tam dne 2. febr. prosta zabava s plesom in harmoniko, za kar sem imel oblastno dovoljenje do 1 ure čez polnoč, kjer sploh ni bilo nobenega pretepa, torej tudi ne bliskanja nožev. — Logarje-Dolina, dne 24. febr. 1931. — Škulj Stefan, posestnik in gostilničar.

Preiskušnja.
(Ribnica - Vel. Lašče.)

Zadruga krojačev in krojačic naznanja vsem članom in tudi drugim krojačem in šiviljam v okolici Ribnice in Vel. Lašče, kateri želijo opraviti pomočniško ali vajeniško preiskušnjo, da se te preiskušnje vršijo na Tiho nedeljo, dne 22. marca 1931 ob 1 pop. v občinski dvorani v Ribnici. K preiskušnji se je prijaviti najkasneje do 15. marca 1931. Prijaviti se je pri združenem načelniku v Ponikvah, ali pa pri podnačelniku v Gorenji vasi (g. M. Jeriha). K preiskušnji naj se prijavijo vsi vajenci in vajenke krojaške in šiviljske stroke, kateri bodo prosti do 31. junija 1931, za tiste pa, ki bodo prosti po 31. juniju, se bo vršila preiskušnja meseca septembra. — Načelnik.

Sad moderne vzgoje.
(Senovo pri Rajhenburgu.)

Dne 25. febr. se je obesil na Senovem L. K., edini sin posestnika na Senovem. Letos bi moral iti v vojake. V zadnjem polletju imuno v naši fari že štiri samounore. Ko bi mladina zastopala gostilne in se posvetila društvenemu življenju, koliko pobojev in samounorov bi bilo manj.

Jurklosterski steber je padel.
(Jurkloster.)

Umrli je naglo na 24. febr. vzorni gospodar Janez Jančič iz Voluša, star 71 let. Če od koga, se lahko reče od pokojnega, da je bil poštenjak od nog do glave. Kot gospodar je bil vzoren, trezen, varčen, poleg tega pa radodaren. Ni bilo ne domačine in ne tujca, ki bi ne dobil piti jabolčnika ali tudi vina, ako je prišel k Janču na Vokuš. Bil je tudi delaven občinski odbornik. Ko je bil trebi nabirati darove za dva nova zvona pri tuk. podružnici sv. Trojice, je on prevzel nalogo blagajničarja. In ni ga bilo še tako velikega dvomljivca, ki bi mu bil zaupal. Vsakdo je vedel, da pod njegovim palcem ne zgine niti vinar nabranega denarja. To zaupanje v njegovo poštenje je tudi veliko pripomoglo, da smo dobili že lani najnikna meseca nove zvonove k Sv. Trojici in jih tudi takoj plačali, pa še je ostalo nekaj denarja za obnovo cerkve in zvonika. Naj njegova duša prejme plačilo za njegov trud za nove zvonove. Njegov pogreb je bil velikasten, pravi izraz spoštovanja, ki ga je rajni vžival pri soobčanah. Jurklosterski steber je padel. — V Jurklosterski občini ne slede več kakor še dva divja prešiča. Preselili so se ali v Kozjanski okraj, pa tudi proti Litiji. Da bi lovci še ta dva pihljivi Bojimo se pa, da bi se mrcine zopet ne vratile.

Ljudje te bodo radi imeli, če boš za njimi kimal.

9

NAZNANILA

n Senčur pri Kranju. Prosvetno društvo priredi v nedeljo, dne 8. marca 1931 ob 3 pop. v Ljudskem domu prosvetni shod. Proslavi Finžgarjevo šestdesetletnico s sporedom: 1. Umanik Marica deklamira: »Finžgarju...«; 2. šol. upr. Rozman Franc govori: »Gospod Finžgar, naš kolednik, stopa v šestdeseti letnik!«; 3. Elič Fr. kaže knjige: »V naši knjižnici se sedem knjig blesti. Beri! Iz njih pisatelj Finžgar govori!«; 4. Celjčan Ivan bere: »Urednik Finžgar prosvetne delavce veliča...«; 5. Režiser razlaga: »Dramatik Finžgar nam je štiri ljudske igre stvaril, a burko le eno, ki vam jo naš oder bo vprizoril!« Med govori igra za oddih tamburaški zbor. »Vse našel!« predstavi DOKPD. Vstopnine ni! Vabljeni vsi!

n Kranj. V ponedeljek 9. marca ob 10 dopoldne se bo vršila v Ljudskem domu v Kranju velozanimiva kmetijska poučna filmska predstava. Filmske slike bo pojasnjeval kmetijski referent Jos. Sustič. Te vrste filmov je v državi samo dvojce. Zato bi bilo za naše gorenjske kmetovalce škoda, če bi zamudili lepo priliko. Zlasti okoličane vabimo k obilni udeležbi! Vstopnine ne bo.

n Današnjem položaju obrtnišтва predava v nedeljo, 8. marca ob 11 dop. v Društvenem domu v Školji Loki podpredsednik TOI g. Ivan Ogrin. Obrtnike na važno predavanje opozarjamo. n Prosvetno društvo iz Boh. Bistrice gostuje v nedeljo 8. febr. v Srednji vasi z igro »Mati in sin«. Igra se uprizori ob 3 in 7 zvečer. Med odmorom svirajo tamburaši. Kdor hoče biti do solz ganjen, naj pride pogledat.

n Kat. izbor. društvo Dol pri Ljubljani naznanja, da se vrši v nedeljo 8. marca ob 3 redni letni občni zbor z običajnim dnevnim redom. Vljudno vabljeni člani ter vsi prijatelji katoliško prosvetne misli. — Odbor.

n Prosvetno društvo v Velikih Laščah priredi v nedeljo, dne 8. marca v Zadrugi domu Fr. Sal. Finžgarjevo trodejanko »Veriga«. Domačini in okoličani ozglejte si delo našega kmetijskega pisatelja-jubilanta!

Naši Gorenjci pred 250 leti

Svaiba.

Dedei imajo ob straneh priprane sablje, kakor da ne bi šli na ženitovanje, ampak na vojsko mesarit Turke. Človek bi mislil, da grede zares, če bi jim na klobukih ne bingljali svileni trakovi in veliki štirioglati šopki iz zlatih pen in svilenih kosmičev ter kazali, da ti strogi vitezi ne mislijo na kri, ampak na veselje. Nosijo tudi šopke iz zelenike, ki jih na svoj način okrase s posebnimi biseri. Ti biseri pa so sad njihovega znoja in pridnosti. Pergaše alje vržejo na vroče ognjišče ter jo puste tam, da luščina poči in jedro postane belo. Ta bela pečena ajdova jedra so kakor biseri, ki jih prilepijo na zelenikove lističe.

Ti konjeniki pridejo brez dan po nevesto na njen dom, da jo odvedejo na ženinov dom Kosijsko na nevestinem domu, večerjajo pa na ženinovem. In po vsem Kranjskem je ta navada, da mora žena z nevesto že na večer priti tja, kjer je doma, naj bo pot še tako dolga in vreme še tako grdo, če ne, je samota in opravilo.

Ko tedaj na Gorenjskem nevesto vodijo na ženinov dom, prijezdijo dva ali trije fantje na urnih konjih najprej na ženinov dom po pogačo. Kdor prvi pride, dobi od ženinovih ljudi pogačo in ž njo zdrija nazaj. Mora pa se paziti, ker po poti preže nanj sumski fantje, da bi mu vzeli pogačo. Pri tem večkrat padejo krepke bunke. Kdor svojo pogačo izroči nevesti, dobi od nje v dar robček, s čemur mu je izkazana velika čast.

Teta pa nosi s seboj na ženinov dom »prešencoc« ali pa »veliko pogačoc«. Velike pogače delajo takole: Spoko velik hlebec iz lepe bele pšenične moke, kakih 20 funtov težkega, včasih večjega, včasih manjšega kakor se ljudje obratujejo. Nekateri devijejo noter maslo in jajce. Po vrhu napravijo iz testa razne okraske in igranke. Ko je pečen, vtaknejo vanj šopek zelenike ali pa kaj iz testa narejenega, okrašeno s zlato peno in svilu. Takemu kruhu pravijo »velika pogača«.

»Prešencoc« pa pripravljajo tako: Testo zvzlajo v okroglo krpo, debelo za nožev hrbet, po sredi kak poldrug čevljev široko. To speko. Potem zvzlajo drugo testo čisto tenko ter nanj polota pečeno okroglo testo. Nato ubijejo več jajc v drobno zriban močan star sir, potrosajo gor precej stolčnega popra in dodanejo malo mleka ali smetane. To zmešajo ter s tem namažejo testo nekako za mazinec debelo. Nato zopet položijo zvzlano in pečeno testo in je namažejo ter to ponavljajo toliko časa, da je skladvnica še dovolj visoka. To vse skupaj povlečejo z ostalim testom, okrase z igrankami in figuricami iz testa, kakor pri pogačah ter dajo v peč. To imenujejo prešencoc, ki jo jedo v ženinski hiši. Pri prvem obedu imajo precej teh prešenc in pogač, kajti svatje jih tudi prinesejo s seboj.

(Če bo kaka Gorenjka po tem receptu pokušila napraviti tako 250 let staro prešencoc, deneš bi rekli po nobel testu, naj stori to na svojo odgovornost. Valvazor ni bil kuhar, jaz tudi nisem; gotovo pa so gorenjske matere pred 250 leti znale tudi dobro kuhati. Če je Valvazor slabo popisal, ne jezite se name. Če se vam pa prešencoc posreči, me pa lahko povabite na pokušnjo. Tudi mene ima firbec. — Domoljbov poročevalec.)

Ko pride ženin po nevesto, da gre z njo v cerkev k poroki, zapro večna vrata hiše, v kateri je nevesta. Ko ženinov starešina pozove nevesto, naj pride ven, mu pošljejo iz hiše staro ženino, katero pa seveda odkloni. Stara, zgubljena namica mora oditi. Pošljejo mu zopet kako drugo staro mater, ki je ravno tako lepa in mlada kakor prva, če ne moreže še malo grša v čisto razcepni in zamazani obleki. Takih starih in razgrajenih babnic jim pošljejo še nekaj ven. S takimi legendami in smešnimi norčijami včasih zapravijo več kot eno uro med kratkočasnim, begavim in tudi narahlim besedovanjem, dokler končno ne pride prava nevesta.

Po obedu začno plesati. Svatovski vesleji traja do tretjega dne. Potem pa ženinovi tovarni najprvo spremljo domov teto in družice.

Pri krstu.

Pri krstu je ponekod, kakor v Beli peti, na Josenicah in tam okrog med kmeti navada, da jemljejo štir ali pet, celo sedem botrov. Vsak boter ali botra mora prineseti kos platna, tri do štiri pednje dolgega in ga v cerkvi podariti otroku. To imenujejo »Krimzniki«. Tudi mora vsak boter dati otroku nekaj denarja, kakor je pač boter premožen, in ta dar zaviti v robček. Čez 8 ali 14 dni nato imajo botrinjo. Tedaj pridejo botri in vsak prinese velik hlebec kruha, ki ga imenujejo pogačo, kakršno smo že zgoraj popisali, kakor tudi jajce, maslo in tudi vina za mater.

Pri Kranju in v sosodini so še pred knukem imeli kmetje navado, da so se botri oddali tretji dan po krstu in krščenega otroka okopali in umili. In tisto vodo, v kateri so otroka okopali (imenujejo jo krizmo) so lilili v jamo pod vrbijo ali češnjo, če je otrok deklica, pod oreh pa, če je bil deček ter jamo zasuli. Nato so od tistega drevesa odlomili vejo in jo neali v sobo, kjer je bila otroška zibelka.

O plesnih noreših.

Valvazor se v svoji knjigi skoraj nikjer ne hudeje nad stariji Kranjci, njihove plesne noreš ali pa ostro graja. Pravi, da Gorenjaki skoro vs leto plešejo in godejo. Zbirajo se na skednjih, kjer prirejajo svoje vsake plesne. »Kdor hoče plesati, mora vsako nedeljo, kadar pride na plet plačati godcu en sold, ki jih je pet za en groš. Posebno atrastni plesalci so bili okrog Begunj v Beli peti, Škofji Loki, okrog Kranja, Trbiča in Smlednika. To sklepamo iz tega, ker te kraje Valvazor posebej omenja. Pravi, da pri teh plesih redkokdaj mine brez tepeža ali celo uboja. L. 1682 so na plesu v Begunj ubili grajskega kijačarja Janeza Fortunata, ki je bil tak močan v svoji stroki, da vsa dežela Kranjska ni promogla takega. Drugo leto (1683.) so v vasi Ilbece ubili Martina Kodermanna, v Zgušah Jerneja Duharlenca, v Polčah pa Jakoba Krelja. Duharlenca in svetna gospodsa se trudijo, da bi zabili to razvado, toda Valvazor pravi, da dollej brez te uspeha. Kadar imajo v vasi žegnanje, je ples, če kako dekle ni plesalo, kažejo za njo in se s posmehujejo, češ da »nosi rop«.

(Konec.)

Življenje za življenje

(Roman.)

(Nadaljevanje.)

V tem pismu, ki je bilo pisano ponoči in se je že po pisavi videlo, kako je moral biti razburjen, je oče, ki se je znal tako dolgo krotiti, priznal sestrí, da je ljubosumen. Ljubosumen je bil in na koga? ... Na tistega, ki je imel nekoga dne zavzeti njegovo mesto v tej hiši, ki je imel dati njegovi ženi drugo ime. Na tistega človeka z lisčjo hojo, z bledeimi zenicami, ki sem ga jaz kot otrok tako trdno in neizprosno sovražil: ljubosumen je bil na Jakobu Termond.

V tem pismu je nenadno povedal vse, kar ga je težilo. To je bil začetek vse dolge vrste trpljenja, ki jo je zaključila smrt. Zaupal je sestrí, kdaj se mu je ljubosumnost prvič pojavila, ko je presenetil Termonda, ki je gledal svojo mater tako, kot se ne spoštuje. V začetku je mislil, da je to prišlo samo od sebe, in da ni nihče kriv. To misel mu je potrdilo dejstvo, da je Termond kmalu po tistem odstopoval za dolgo časa. Oče je videl v tem dejanju dokaj pravega prijateljstva, da se hoče Termond kot iskren prijatelj takoj uakniti vsem priložnostim, ki bi ga lahko zavedle na nepravo pot.

Potem se je Termond vrnil in je spet začel zahajati v hišo in sicer vedno bolj pogosto. Sicer bi to ne bilo nič nenavadnega, saj sta z očetom bila zaupna tovariša še v šolskih klopih, potem na vseučilišču. Termond bi bil očetu za pričo pri poroki, če bi ne bil tisti čas zadržan kot poslanik v inozemstvu.

Oče je v tem pismu priznal, da je tega človeka ljubil in da se mu je lastna ljubosumnost zdela v začetku nekaj nevrednega in izdajstva podobnega.

Odkar je Termond prišel nazaj, se je očetovo trpljenje še pomnožilo, ko je videl, da pri prijatelju rase nedovoljeno nagneje. Nesrečnej je pa kljub temu mislil, da nima pravice, da bi svojemu nepoštenemu prijatelju pokazal vrata.

Ali ni bila njegova žena najčistejša, najpoštenjša od vseh žena na svetu?

V začetku je bilo Termondovo obnašanje kljub pogledom tako spoštljivo in neuporečno, da ga ni bilo mogoče zavrniti. Kaj naj stori?

Da bi ženi razložil svoje vznemirjenje in svoje pomisleke, on ki mu je srce začelo v strahu utripati ob sami misli, da bi moral nasprotovati njej, ki jo je tako cenil? Da bi zahteval od nje, da ne sprejema več njegovega prijateljstva? Da bi to zahteval od nje? Če bi se udala njegovim zahtevam, ali je ne bo s tem oropal edine zabave in razvedrila? Tega bi si ne mogel nikdar odpustiti. Če bi ona ne hotela odnehati? ...

Ubogi oče se je rajše odločil za to, da se bo boril in omahoval v tem peklu šibkosti in neodločnosti, kamor padajo neodločni in molčeči ljudje. Tožil je svojo revščino, tedi, prošil jo za svet, prošil jo usmiljenja, norčeval se je iz svoje otroške ljubosumnosti. A vendar se ni mogel vzdržati, da ne bi govoril vedno znova in znova o svojem trpljenju, ni mogel zbrati moči, ki bi ga ozdravila.

Pisma so postajala vedno otožnejša. Oče je trpel na posledicah svoje šibkosti, videl je, kako rasejo te posledice, ki jih je sam kriv, vedno bolj in bolj pred njim — pa se ni ganil, ker se je bal razburljivih prizorov, v katere bi zabrel, če bi resno nastopil proti ženi. Tako je vedno, kadar človek nima poguma, da bi takoj popravil kako napačno dejanje.

Potem, ko je pustil, da je prijatelj pomnožil svoje obiske, je z muko v srečo spoznal, da je žena začela popuščati in se udajati vedno bolj vsiljivi zaupnosti Termondovi. Videl je, kako je poslušala njegove nasvete v prav majhnih, navadnih stvareh — glede obleke, glede knjig, glede daril, ki jih je kupovala prijateljicam. Polagoma je zasledil v njenem okusu sledove njegovega vpliva in njegovih nazorov. To se je najbolj opazilo v glasbi. Oče je rad videl, da je mati zvečer, ko smo bili sami trije doma, igrala kaj na klavir. Odkar je Termond zahajal v hišo tako pogosto, je igrala vedno samo tiste pesmi, ki so ngajale njemu.

Družba, s katero je občevala prej moja

mati, je bila popolnoma drugačna, kot pa očetova, ki je zdaj živela v njej. Prej je bila vajuena najboljših krožov, v katere je oče le malokdaj zašel. Njegova družba je bila skromnejša. Da se materi ni tožilo po prejšnji družbi, je bilo vzrok samo to, ker je pri novih prijateljih, ki so bili skromnejši, žele prišla njena velika lenoba do vse veljave.

Termond ji je s svojo navržnostjo obujal spomine na preteklost in na družbo, ki je vtisih v njej občevala.

Oče je videl, kako se mati dolgočasi v svojem salonu. Polagoma je prav v vsaki stvari, vsakem dejanju opazal skriti vpliv Termondov.

Molčal je kljub vsemu, v njem sta se borili ljubosumnost in bojazljivost, ki ga je navdajala pred ženo. Cim bolj je bil nesrečen, tem bolj je postajal občutljiv. A svojih muk ni znal in ni mogel pokazati njej, ki jih je bila kriva. Nekatera ljudi navda trpljenje s pogumom in jih dela močne, drugim pa vzame še zadnje moči in še tisto malo odločnosti, kar so je imeli v sreči. Moj oče je bil tak.

Vedno in vedno se je izpraševal: »Kaj naj storim?« Cim bolj se je izpraševal, tem manj je vedel pri čem je. Saj bi zahteval, naj mu ona vse pojasni, kako in kaj je a to stvarjo, a videl je, da ji ne more pravzaprav nič pravega in določnega očitati. Če pa človek samo sumi in sluti, pač ne more iz sumničnj in slutenj sestaviti nobene obtožbe.

Potem je v nadaljnjih pismih govoril, da nič več ne dvomi o ženini ljubezni in zvestobi. Morda ni bil sam pri sebi do kraja prepričan o tem, kar je zatrjeval, a je kljub temu prošil teto, naj zaradi teh njegovih sumničnj prav nič manj ne ljubi in spoštuje njegove drage žene. Prošil jo je, naj ji nikdar niti z najmanjšo besedico ne omeni teh dvomov, ki so ga mučili in ki jih ga je bilo sram, kadar se je spomnil nanje.

Očital si je svoje lastne napake, dolžil se je, da ni bil dovolj nežen do žene, da je ni znal prav ljubiti. To so bila tako žalostna odkritja njegove duše! Opisoval je razne prizore, ki so se dogajali, ko sta zvečer sedela z ženo sama v salonu. Ona je sedela pri mizi in brala ob luči.

Kaj je brala?

82

RAZNO

Vzgojno stališče. Ljudsko šolo obišče nadzornik. Med poukom zapazi, da učiteljica vsakega pokliče, kdor se z roko odglasi, samo enega ne. Nadzornik je radoveden, zakaj to. Učiteljica mu pojasni, da je tisti učenec malo »tako« in boče včasih vedeti čudne rači. Nadzornik pokara učiteljico, rekne: »Vzgojno stališče zahteva, da se posebno skrbno zavzameš in zanimate za zaostale reveže. Prosim, varajte se da takol, kaj hočete?« »No, malí kaj bi na ti povedal?« se obrne učiteljica na fantla. »Deček nočasi vstane in se odreže: »Tale zavsem mene me je povračal, koliko časa bo tle ocel še tu ostaja?« »Tinec v oblikih.« Polica na Norveškam je to dni lovila z letalom nekada pločino, ki se le akrala v oblikih. Da, prav dookrog v oblikih letalaki inženir Hal-leon je prišel a svojim radiatom na rob prona-da. Upniki so mu hoteli že vse pohvali, tudi zad-nio, a najbolj dragoceno letalo, ki mu je še osta-

Hector Malot:

Brez doma.

Roman.

Precej časa sem ostal sam s svojimi mislimi, a končno se je vendarle vrnil sodnik z Mattijo.

»Poizvedoval bom v Usselu,« je rekel »in ako bodo, kakor upam, potrdili vajine izjave, bosta jutri izpuščena na svobodo.«

»Kaj pa krava?« je vprašal Mattija.

»Dobila jo bosta nazaj!«

»Nisem vprašal zato,« je dejal Mattija, »a kdo ji bo dal jesti, kdo jo bo pomolzel?«

»Le pomiri se, dečko!«

Mattija je bil pomirjen in smehlja se je menil:

»Ali nama ne bi mogli dati mleko, ako bodo pomolzli najino kravo? Bilo bi nama za večerjo.«

Kakor hitro je odšel sodnik, sem naznanil Mattiju dve veseli novici, vsled katerih bi bil skoraj pozabil, da sva v ječi.

»Mati Barberina živi in Barberin je v Parizu!«

Mattija je od veselja zaplesal in zapel. Prijel sem ga za roke, ker me je prevzela njegova veselost. In Capi, ki je bil do sedaj žalostno ždel v kotu, se je postavil v sredo med naju na zadnje noge. In tedaj smo tako živo zaplesali, da je v strahu za svoje čebule priletel paznik gledat, ako se nisva upla. Naročal nama je, naj molčiva, a ni bil več tako surov kakor takrat, ko je vstopil s sodnikom.

Iz tega sva spoznala, da najin položaj ni slab. Ker kmalu je zopet prišel nazaj, ter nama je prinesel veliko latvico polno mleka — mleko najine krave — a to še ni bilo vse, s to latvico nama je dal tudi velik

hleb belega kruha in kos mrzle telečje pečenke, češ, da nama to pošilja gospod sodnik.

Nikdar se ni ujetnikom godilo tako dobro kot nama. Pri pečenki in mleku sem se zopet spomnil na svoje mnenje o ječah: »Menda so bile vendar boljše nego sem si bil predstavljal.«

IX.

Mati Barberina.

Naše taborenje v ječi ni bilo slabo, preživela sva bila že manj prijetne noči pod milim nebom.

»Sanjal sem o prihodu krave, mi je pravil Mattija.«

»Jaz tudi.«

Ob osmih zjutraj so se odprla vrata in prikazal se je sodnik, za njim pa najni prijatelj živinozdravnik, ki je prišel osebno naju osvoboditi.

Kar pa se tiče sodnikovske skrbnosti za njegova nedolžna jetnika, se ni zadovoljila le z večerajšo večerjo, temveč danes mi je sodnik izročil še lep kolekovan papir.

»Neumna sta bila,« je rekel prijateljski, »da sta se upala kar tako na tako dolgo pot; tukaj imata potni list, katerega Vama sem dal narediti na županstvu in ki Vama bo za naprej v zaščito. Srečno pot, otroci!«

In stisnil nama je roko, živinozdravnik pa naju je celo poljubil.

Žalostno sva bila prišla v to vas, a zapustila sva jo zmagoslavno; vodila sva kravo na povodcu in hodila s ponosno dvignjeno glavo ter sva zaničljivo čez ramo merila ljudi, ki so stali pri vratih svojih hiš.

Kmalu smo dospeli v vas, kjer sem bil prenočil z Vitalisem; od tod smo morali prehoditi le še veliko

Roman, ki ji ga je prinesel Termond. Brala je in v raztreseni brskala po listih z zlatim nočem za papir, ki ji ga je poklonil za rojstni dan — Termond. Vse je bilo Termondovo.

Oče je ob takih prilikah odložil časopis, ki ga je držal v rokah. Iskal je besed, da bi povedal, kakše muke ga navdajajo pri vsem tem, da bi povedal vse to temu biftu, ki mu je bilo tako daleč in že tako tuje, a ga je vendar še vedno tako neizmerno ljubil. A to ni bilo lahko, zakaj oče ni bil robat človek, ki bi brez vsakih pomislekov vzkliknil in zavpil nad ženo: »Jaz sem ljubosumen« in zaprl kratkoma vrata tistemu človeku, ki je bil kriv njegovega trpljenja.

On ni bil tak in je rajši trpel, kot da bi naredil kaj takega. Imel je dovolj moči in samopremagovanja, da je Termondov kazal leden obraz, da je z njim govoril le potrebne reči, da mu je stiskal roko s hladno vljudnostjo, ki koplje prepada med pravimi prijatelji.

Ni hotel, da bi prišlo med njim in Termondom do kakšnega burnega prizora, ker je vedel, da bo temu prizoru sledil prav tako burni ali pa še hujši prizor z ženo. Zato se je nasproti Termondov držal čim bolj nazaj in ga zalikaval z malimi stvarmi.

Zato je Termond začel prihajati k nam tisti čas, ko je bil oče v pisarni.

To je očetovo trpljenje še pomnožilo, podestorilo. Vedel je, da se njegova žena in oni človek, ki je bil nanj ljubosumen, shajata, da se lepo pogovarjata na njegovem domu, on pa se mora poglabljati prav ta čas v najpustejše delo na svetu. In ne samo zato, da bi imela ta žena vsa kraljevska razkošje, ona, ki ga ne bo nikdar, nikdar ljubila, čeprav je nosila njegovo ime, čeprav je mislila, da mu je zvesta.

Zadnje očetovo pismo se je končalo s temi besedami, ki dovolj kažejo, kako je bilo mojemu ubogemu očetu ob vsem tem hudo:

Tako žalostno je, da si v lastni hiši odveč, da inas zeno, ki je po vseh božjih in človeških postavah tvoja žena, ki ti daje vse, kar ji nalaga dolžnost. Vse, samo srca ne. Srce pripada nekemu drugemu. Morda se ona tega niti ne zaveda, a je res. Vidiš, včasih trpiš strašne ure, ko si govoriš, da sem ničevni človek, da sem bojaz-

ljivec, da me ona ne mara, da ima drugega in da se obadva skupaj norčujeta iz mojega neumnega zaupanja in moje slepe ljubezni... Nikar me ne karaj, draga sestra. To so grde misli, preganjam jih na vsi moč in se zato zatekam k tebi, za tebe vsaj vem, da sem ti vse na svetu.

To pismo je bilo pisano prvo soboto meseca junija leta 1864. Naslednji četrtek, torej čez dobre štiri dni, je človek, ki je pisal to pismo, šel na sestanek, kjer je našel zavratno smrt. Ta smrt je dala njegovi vdovi priliko in dovoljenje, da se poroči z zahrbtnim prijateljem.

V meni se je začela vzbujati strašna misel. Položil sem pisma na peč in stisnil glavo v roke in vihar strasnih slik se je začel poditi po moji glavi. Čutil sem, kako me je objemala vročina.

Strašna, nesrečna, neizogibna misel.

Duša jo je slutila in se ji je umikala.

Ali je teta tudi mučil ta grozni sum? Ali je tudi ona prišla na misel, kdo bi utegnil biti morilec očetov?

V spominu so se mi ponavljala razna majhna dejanja, ki so kazala, da je tudi sestro mojega očeta obhajala ta misel, ki je mene popadla s tako silo zdaj, ko sem prebral pisma. Mnogo čudnih stvari sem zdaj na mah razumel; prej si jih nisem vedel na noben način razložiti.

Tisti dan, ko mi je naznanila, da se bo mati poročila in sem jaz kar sam od sebe imenoval Termondovo ime, me je s tresočim glasom in napol zmešano vprašala: »Kaj veš, otrok?« Zakaj to vprašanje? Ali je mislila, da sem jaz uganil? Ali je mislila, da bo izvedela iz mojih otroških ust resnico, ki jo je sama morda slutila?

Pozneje, ko me je vedno prosila in rutila, da naj opustim misel na maševanje, in mi je vedno ponavljala: Gospod pravi: »Maševanje sem pridržal sebi,« ali je morda slutila, kakšne krivice bi jaz utegnil najti na svoji maševalni poti?

Ko me je prosila, da naj bom dober z očim in naj se pomirim z njim in si ne nakopavam njegovega neprijateljstva, ali ji je šlo samo za to, da bi se mi dobro godilo, da bi mi očim nicesar ne krtil, kar rabim za življenje? Ali pa se je bala kakšne druge nevarnosti, ki bi mi utegnila groziti od njegove strani?

V boleznih se je ta njena bojazen bolj in bolj

množila. Kakšen strah jo je mogel navdajati, da je vedno bila v takih skrbih, kadar sem šel zvečer iz hiše. Ali je videla v duhu roko, ki bi me mogla v temi ubiti — tisto roko, ki je ubila mojega očeta?

Prav do zadnjega hipa si je na vse načine prizadevala, da bi uničila ta pisma. Ali je vedela, na kako sled me lahko pripeljejo ta pisma?

Nenadno se je vse razjasnilo v jarki luči. Tisto, kar je teta prihajala na misel ob teh pismih, to sem spoznal zdaj tudi jaz. Skoraj me je strah in sram to priznati. Ampak, ali je bilo mogoče misliti drugače, potem ko sem vse razmisli?

Ce bi bila teta izročila ta pisma preiskovalnemu sodniku, saj bi bil tudi on moral priti prav na to misel kakor jaz.

Ni bilo mogoče misliti drugače. Samo pogledajte:

Umorjen je nekdo, ki nima nobenega sovražnika. Dokazano je, da to ni bil roparski umor in da se morilec denarja še dotaknil ni. Umorjenčeva žena se je razumela z nekom drugim, in skoraj takoj po smrti prvega moža se je poročila s tistim človekom.

»Onadva sta morilca, onadva sta zločince; onadva sta ga spravila s sveta,« bi dejal sodnik, bi dejal vsakdo.

Zakaj ni hotela teta, ki je imela v rokah očetova pisma, teh izročiti sodniku?

O, jaz sem dobro razumel, zakaj ni hotela tega storiti.

Ni marala, da bi jaz v svoji materi mislil tisto, kar sem mislil to minuto, ko me je pograbila blazna bolečina. Vedel sem, da je bila mati mojemu očetu nezvesta, da se je poročila s Termondom, na katerega je peljala sled vse od zločina.

Nisem se tega zavedel v vsej jasnosti in moči. Zakaj če bi bil to vzel tako kot je bilo v resnici, bi se reklo prav toliko, kot da sem pri sebi ubil tisto, ki me je rodila.

A jaz sem mater vedno tako žalostno in nežno ljubil. Nikdar bi se ne bil upal jo obsojiti. Kljub temu, da sem čutil, kako gine njena ljubezen do mene, si ji nisem upal nikdar potožiti. Videl je, kako draga mi je ostala vedno in nekoč bo morda jaz njena zadnja in edina podpora.

planjavo, da smo prišli do pobočja, na vznožju katerega leži Chavanon.

Ism sicer hotel priganjati kravo, a tako rad ti bi bil na cilju, da sem nehote pospešil korak.

Še deset kilometrov, še osem, še šest! Čudno! Daljša se mi je zdela pot danes, ko sem šel k materi Barberini, nego takrat ko sem jo bil zapustil, in vendar je onega dne padal mrzel dež, katerega še do danes nisem pozabil.

A bil sem ves ganjen, ves nestrpen in vsak hip sem pogledal na uro.

»Ali ni ta dežela krasna?« sem vprašal Mattijo.

»No, drevesa ravno ne zapirajo razgleda.«

»Ko tova zavila navzdol po pobočju proti Chavanonu, boš videl drevesa. Pa še velika! Hraste in kostanjele.«

»S kostanj?«

»Menda ja! In potem je na dvorišču matere Barberine kljukasta hruška, na kateri se lahko igrava konja; ta hruška rodi tako debele hruške, pa kako lobre, boš videl!«

In za vse, kar sem mu opisal, sem ponavljal le eno: videl boš!

Med takimi pogovori in ker smo hitro hodili, smo vendar končno dospeli na greben, od koder se spušča cesta v ovinkih dol in Chavanon mimo hišice matere Barberine.

Še nekaj korakov in bili smo na kraju, kjer sem bil prosil Vitalisa, da smem sesti na obzidek, da še enkrat vidim hišico matere Barberine, o kateri sem mislil, da jo nikdar več ne bom zazrl.

»Primi za povodec!« sem velel Mattiji.

Z enim samim skokom sem bil na zidu... Nič se ni izpremenilo v naši dolini. Vedno enaka je bila. Med dvema skupinama dreves sem zagledal streho hišice matere Barberine.

»Kaj ti je vendar?« me je vprašal Mattija.

»Tam tam!...«

Stopil je k meni, a ni splezal na zid, ker je krava jela muliti travo. Rekel sem mu:

»Glej, kam kažeš! Tam je hišica matere Barberine! Tam je moja hruška, tam je bil moj vrt!«

V tem trenutku se je vzdignil iznad dimnika majhen rumenkast oblček dima, in ker ni pihala nobena sapica, se je dvigal naravnost v zrak ob pobočju griča.

»Mati Barberina je doma,« sem rekel.

Lahen vetrič je poleznil skozi drevje in je zanesel dim proti nama; ta dim je dišal po suhem hrastovem listju.

Tedaj so mi seže zalile oči; skočil sem s zida in objel Mattijo. Capi se je vrgel name, vzel sem ga v naročje in poljubil sem tudi njega. Vzkliknil sem:

»Hitro pojdimo dol!«

»Kako hočeva presenetiti mater Barberino, ako je doma?« je vprašal Mattija.

»Vstopil boš sam in ji boš rekel, da pripelješ kravo od princa, in ko te bo vprašala, kdo je ta princ, se bom pokazal jaz.«

»Kakšna nesreča, da najinega pohoda ne moreva spremljati z godbo, to bi bilo tako lepo!«

»Mattija, le nobenih neumnosti!«

»Le pomiri se, saj ne mislim zopet pričeti! Pa vendar, ako bi ta divjakinja ljubila glasbo, bi bilo slovesno trobentanje prav na mestu.«

Ko sva ravno prišla do ovinka nad hišico matere Barberine, se je prikazala na dvorišču bela avta, bila je mati Barberina. Odprla je vrtna vrata in stopila na cesto. Okrenila se je ter je šla proti vasi.

Vstavila sva se bila in pokazal sem mu jo.

»Proč gre,« je vzkliknil, »kaj bo z najinim presenečenjem.«

lo. Inženir pa — ne bodi len — sede v letalo in odfrči upnikom tako rekoč pred nosom — med oblake. Policija je sklenila loviti ubeznika v letalom.

Hadžičevo delo. Vse zlo na svetu je hudičovo delo. V nemških mestih Wismarju in Ljubeku pa kažejo kot hudičovo delo nekaj, kar ni zlo in je povrh vsega še v cerkve postavljeno. V Wismarju imajo namreč okoli krstnega kamna na posebnem čudnem načinu sprepleteno in izdelano železno ograjo. Kje imajo pred konci zavoji začetek in konec, tega še danes ne morejo dognati. Tudi se ne ve, da bi kdaj kak umetni kovač to delo napravil. Že parkrat v zgodovini so skušali posneti to železno ograjo, pa ni šlo. Zato je splošno zavladalo mnenje, da je to železno mrežo skoval sam hudič, da bi zabil pristop h krstnemu kamnu. Prav podobno železno ograjo kažejo tudi v Ljubeku. Tu obdaja pa prižnico.

Pohabljen krava. Na Angleškem v juž. Gallesu se neki posestnik posna s kravo, ki ima umetno nogo. Zival si je še mlada zlomila nogo. Gospodar jo je seveda

Bisersternice:

Oče

Najbogatejši in najuglednejši mož v vasi je bil Thord. Nekega dne je pomislil in resno stal v župnem uradu.

»Sin se mi je rodil,« je pravil, »krstiti ga dal.«

»Kako mu bo ime?«

»Tiun, po mojem očetu.«

»Kdo bo boter?«

Imenoval je najimenitnejšega moža v občini.

»Želiš še kaj?« ga vpraša župnik in preoči vanj.

Kmet nekoliko pomisli, potem reče:

»Želim, da ga krstite posebej, ne z drugimi skupaj.«

»Hočeš reči, naj ne bo krščen v neveljo, ko krščujem druge, ampak kak drugi član.«

»Da, v soboto opoldne.«

»Imaš še kako željo?« ga vpraša župnik.

»Nimam,« odgovori kmet, nerodno obrača kapo v rokah in se pripravlja na odhod. Župnik vstane.

»Mogoče pa imaš še kako željo?« vpraša in stopi naravnost proti Thordu. Prineša za roko in mu pogleda naravnost in stro v oči.

»Bog daj, da bi ti ta otrok prinesel v hišo srečo in blagoslov.«

* * *

Šestnajst let po tistem dnevu je bil Thord zopet v župnikovi sobi.

Dobro izgledaš!« ga nagovori župnik.

Po tako dolgem času ni opazil na kmetu nobene izpremembe.

»Skrbi imam,« odvrne Thord. Župniku odgovor ne vzbudi pozornosti, ampak takoj vpraša:

»Kaj pa mi danes prinašaš?«

»Prišel sem zaradi sina, jutri bo birman.«

»Krasen deček!«

»Plačal bom gospodu župniku, ko vidim, katero številko bo dobil sin.«

»No, dajmo mu številko 1.«

»Izvrstno!« Tu vam izročam deset cekinov za cerkev.

»Imaš še kaj na srcu?« vpraša župnik in pogleda Thorda.

»Nimam,« odgovori kmet in gre.

* * *

Minilo je zopet osem let. Nekega dne čuje župnik v veži čudno vrvenje in govorjenje; nekaj ljudi je prišlo v Thordom na čelu. Župnik ga takoj spozna in nagovori:

»Danes prihajaš z velikim spremstvom.«

»Prišel sem, da mi sina oznanite. Poročil se bo s Karenjo, hčerko Gundmunovo; tudi ona je tu.«

»Najbogatejše dekle v vsej okolici je,« de župnik.

»Tako govori,« odgovori kmet ter se popraska za ušesom.

Župnik sedi nekaj trenutkov zatopljen v svoje misli, potem vpiše imeni zaročenec ter pozove prisotne, naj se podpišejo. Thord položi na mizo tri cekine.

»Pripada mi samo eden,« pripomni župnik.

»Vem, toda tu gre za mojega edince, zato hočem, da bo na vse strani dobro.«

Župnik vzame denar.

»Thord, danes si že tretjič pri meni zaradi sina.«

»Pa tudi zadnjič. Sedaj moram zase skrbeti,« de Thord, spravi denarnico, se poslovi in gre. Spremljevalci gredo polagoma za njim.

* * *

Štirinajst dni kasneje veslata oba Thorda, oče in sin, proti Storlidenu, da se dogovorita glede svatbe.

»Klop je premalo pritrjena,« reče sin in vstane, da bi jo pritržil. Pri tem pa se mu izpodmakne deska, na kateri je stal, zgubi ravnotežje, zakrili z rokama, krične in pade v vodo.

»Za veslo se primi!« zavpije oče in naglo vstane, da bi podal sinu veslo. Sin sicer nekolikokrat poseže po veslu, toda prehitro mu omahnejo roke.

»Počakaj!« zakliče oče in zavesla proti sinu. Toda sin se v vodi preobrne, upre v očeta oči in izgine pod vodo.

Thord ne more verjeti svojim očem. Ustavi čoln in nepremično gleda v ono mesto, kjer mu je izginil sin. Pričakuje, da bo zopet prišel na vrh. Črez nekaj časa pride na površino nekoliko mehurčkov, malo kasneje zopet nekoliko, za njimi pa eden velik, — ki vodo nekoliko vzvalovi, in površina jezera je mirna.

Tri dni in tri noči se ne gane oče od nesrečnega kraja. Ne zmeni se za glad in trud, ampak le vzdihuje in žaluje za svojim edincem. Tretje jutro najde truplo, dvigne ga na ramena in ponese domov.

83

otel zaklati. Domača hiša pa prosila in očeta prepričala, da je dal župniku narediti umetno ogo. Krava sicer malo rpa, a daje dosti mleka in imela že tri teleta. Na bližnja in daljnja polja pozna krotko in obhajeno kravico.

Ogenj so gasili z vinom. V Veliki Kanži na vrhovem je nastal v neki hiši požar. Ker je gasilec zmanjkalo vode, so tedaj ustavili z vinom, katerega jim je dal na razpolago neki veletrgoec z vinom. — Pri nas gasijo gasilci z vinom le v žejno.

Letelci človek. — Neki biljarski inženir iz Gove je prišel na dan z biljarsko igračico. Počelo se mu je sestaviti siven stroj, tega 30 kg, se pritrdi pod ramena človek se lahko dvigalo v zrak in leti s hitrostjo 60 km na uro. Troj ima tudi krila kot ptalo in majhen motor pod nogi.

Kaj je sreča? »Para, kaj je zaroka?« Če skleni fant in dekle stopiti red oltar in zlešti v zvoniki jarem. »Kaj se pravi dobiti kosarico?« To se pravi, da je imel srečo.

»Izmisliva si drugo!«

»Katero?«

»Se ne vem.«

»Kaj ko bi jo poklical?«

Izkušnja je bila velika, a vendar nisem poklical. Že več mesecev sem se veselil na presenečenje, da se mu nisem mogel kar naenkrat odreči.

Kmalu smo prišli do vrtnih vrat mojega nekdanjega doma in vstopili smo, kot sem vstopil nekdanj.

Ker sem dobro poznal navade matere Barberine, sem vedel, da bodo vrata zaprta le s ključko in da bova lahko vstopila v hišo. A predvsem sva morala spraviti kravo v hlev. Šel sem torej gledat, v kakšnem stanju je oni hlev, in našel sem ga takega kot je bil svoje dni, le da je bil napolnjen z butarami. Poklical sem Mattijo, in potem ko sva privezala kravo h koritu, sva jela hitro pospravljati butare v kot, kar ni trajalo posebej dolgo, ker mati Barberina ni imela posebno veliko zalogo goriva. Potem sem rekel Mattiji:

»Zdaj greva v hišo in jaz sedem na zapeček, da me tam najde mati Barberina. Ko bo pri njenem povratku zaškrinjala vrtna vrata, boš imel ravno še čas, da se s Capijem skriješ za postelj in videla bo le mene. Kako bo iznenadena.«

Res je prišlo tako! Vstopila sva v hišo in sedel sem za zapeček tja, kjer sem prebil že toliko zimskih večerov. Ker nisem mogel odrezati svojih dolgih las, sem jih skril za ovrtnik svojega suknjiča in sem se stisnil, da bi postal manjši in da bi bil podoben kolikor mogoče Remiju, namreč onemu malemu Remiju matere Barberine.

Od svojega prostora sem videl vrtna vrata, in ni se nama bilo bati, da pride mati Barberina ne pričakovano.

Ko sem tako sedel, sem lahko gledal okrog sebe.

Zdelo se mi je kot da sem šele snoči zapustil domačo hišo. Nič ni bilo izpremenjeno: vse je bilo še na svojem mestu, niti papir ni bil nadomeščen, s katerim je bilo zadelano okno, kjer sem nekoč jaz razbil šipo, še ta papir je bil tam, le da je bil strašno zakajen in zarumenel.

Ako bi se bil upal, bi zapustil svoj prostor in bi od blizu pogledal vsak predmet, a vsak hip je mogla priti mati Barberina, in zato sem moral ostati na svojem mestu.

Naenkrat sem zagledal belo avbo, in zaškrinjal je konopec, s katerim so bila pritrjena vrtna vrata.

»Hitro se skrij!« sem velel Mattiji.

Vrata so se odprla. Že s praga me je mati Barberina opazila. Vprašala je:

»Kdo je tukaj?«

Gledal sem jo, ne da bi odgovoril, in tudi ona me je gledala.

Naenkrat so se njene roke stresle in zamrmrala je:

»Moj Bog! Moj Bog! Ali je mogoče? Remi?«

Vstal sem, stekel sem k njej in jo objel:

»Mama!«

»Otrok moj je, moj otrok!«

Šele čez nekaj minut sva se pomirila in sva si obrisala solze. Potem je rekla:

»Ako ne bi vedno mislila nate, te gotovo ne bi bila spoznala. Kako si se izpremenil! Kako si velik in močan!«

Prikrilo ihtenje me je spomnilo, da je Mattija za posteljo. Poklical sem ga in pokazal se je.

»To je Mattija,« sem rekel, »moj brat.«

»Ej! Ali si našel svoje starše?« je vzkliknila mati Barberina.

»Ne! Hotel sem le povedati, da je on moj tovariš in prijatelj. In tukaj je Capi, ki mi je tudi tovariš in

Kakih pet let po tem nesrečnem dnevu čuje župnik nekega jesenskega večera čuden šum. Zdi se mu, da nekdo tipa po kljuki. Vstane in odpre vrata. V sobo vstopi velik, toda že upognjen človek, suh in siv. Dolgo ga župnik ne more spoznati. Bil je Thord.

»Precej pozno prihajaš,« ga nagovori župnik in stopi predenj.

»Da, pozno prihajam,« reče Thord in se vsede. Tudi župnik se vsede. Ves je začuden in dolgo gleda molče predse. Končno spregovori Thord:

»Prinesel sem nekaj za reveže,« vstane, položi denar na mizo in zopet sede. Župnik začne šteti.

»Veliko je!«

»Hišo sem prodal in polovico izkupička prinašam, da ga razdelite siromakom.«

Župnik dolgo gleda gosta, nato ga vpraša sočutno:

»Kaj misliš sedaj napraviti?«

»Nekaj boljšega.«

Zopet dolgo molčita. Thord upre pogled v tla; župnik ga opazuje in končno zašepeta:

»Mislim, da ti je sin šele sedaj postal v blagoslov.«

»Da, tudi sam tako mislim,« reče Thord in dvigne oči. Dvoje velikih solza mu zdrkne po licih.

Radio.

Vsak delavnik: 12.15 Plošče — 12.45 Dnevne vesti — 13.00 Čas, plošče, borza — 17.30 — Radio-orkester — 22.00 Casovna napoved in poročila.

Cetrtak, 5. marca: 17.30 Otroška ura — 18.00 Plošče — 18.30 Gimnastične vaje — 19.00 Srbo-

hrvaščina — 19.30 Morje in jezera — 20.00 Duševna vzgoja otroka — 20.30 Operetni večer: Odč. Arko in g. Jelačin pojela operetne arije — Hawaii-jazz. — Petek, 6. marca: 18.30 Samostani in znanost — 19.00 Francoščina — 19.30 Gospodinj-ska ura — 20.00 Koncert godbenega društva »Slo-ge«. — Sobota, 7. marca: 18.00 Marjan, biser Dal-macije — 18.30 Sah — 19.00 Filozofija evangelijev — 19.30 Angleščina — 20.00 Slovenske narodne pesmi, bariton z orkestrom — 21.00 Prenos s ples-nega turnirja drav. banovine iz Zvezde. — Nede-lja, 8. marca: 9.00 O poljedelstvu — 9.30 Prenos cerkvene glasbe — 10.00 Versko predavanje — 10.20 Nauk o serviranju — 11.00 Radio-orkester — 12.00 Casovna napoved, dnevne vesti, plošče — 15.00 Dekle, čuvarica ognja v templju — 15.30 Hu-moristično igrivo — 16.00 Sramek kvartet — 17.00 Reimann-Schwartz: Krizasti pajek, veseligr (St. Jakovski gled. oder) — 20.00 Prenos iz nar. gled. v Belgradu — 22.15 Hawaii-jazz. — Ponedeljek, 9. marca: 18.30 Italijanshina — 19.00 Poljščina — 19.30 Zdravstvena ura — 20.00 Večer Radio-orkestra. — Torek, 10. marca: 18.30 Izlet na luno — 19.00 Vremenoslovje — 19.30 Nemščina — 20.00 Mozartov večer: Uvodno besedo govori dr. Josip Mantuani, 3 klavirske skladbe izvaja Marjan Lipovšek — Radio-orkester — 22.15 Hawaii-jazz. — Sreda, 11. marca: Opoldanski program odpade — 18.30 Enotna zakonodaja Jugoslavije. — 19.00 Ru-ščina — 19.30 Literarna ura — 20.00 Prenos iz Prage.

Nove knjige in skladbe

Stežica sv. Cvetke, molitvenik. Priredil dr. Jo-že Pogačnik v Kranju po dveh nemških virih. Mo-litvenik je prirejen po novem Cerkenem molitve-niku in Pečjakovem Večnem življenju, tako da je enotno besedilo povsod. Prireditelj se je oziral tudi močno na liturgično pojmovanje svete maše, sv. ob-hajila in partikularnih pobožnosti. Tako hoče biti molitvenik obenem splošen (obsega vse potrebne molitve) in poseben za sv. Cvetko. Cena zlato ve-zanemu molitveniku 2 00 Din, rdeče vezanemu 15 D. Toplo priporočamo.

n Misijonska. Znani ljudski napev misijonske pesmi je priredil Stanko Premrl za ljudsko eno-

glasno petje z orglami. Ker je želja Cerkve, da se ljudsko petje čim bolj goji, bodo pevovodje radi segli tudi po tej pesmi. Stane izvod le Din 1.50.

Cantate Domiso... cerkveni moški zbori. Postne in velikonočne pesmi. Uredil Vinko Vodopivec. Cena 4 lire. Okusno opremljena zbirka obse-ga 6 postnih in 6 velikonočnih napevov. Na origi-nalna besedila (Terčel, Bele, Stanič, M. Elizabeta) je znal naš znani skladatelj pričarati lepo melodijo, tako da bodo te pesmi naši pevci radi in lahko peli, ljudje pa radi poslušali. Pevovodja in zbori, naro-čite jih takoj! Pišite na: Libreria cattolica - Gorica.

Litanije presv. Srca Jezusovega. Za predpeva-joči moški zbor ali srednji glas sam in odpevajoči ljudski zbor je priredil skladatelj Al. Mav. Za 4 D jih dobite v jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

Vinko Vodopivec je priredil iste za predpe-vajoči moški glas in odpevajoči mešani zbor D- bite jih za 2 lire.

Oboje priporočamo!

Pravni nasveti

Prošnja za skrajšani rok. Vsak prošilec, ki prosi katerokoli ugodnost vojaške službe, mora na-vesti v svoji prošnji jasne in točne podatke, za kakšno ugodnost prosi. Prošnja mora biti napisana na celi pol. Kdor prosi za skrajšan rok, mora prošnji priložiti: družinsko polo, ki jo dobi pri župnem uradu, »voljniško« ispravico ali uradna uve-renja o vojaškem službovanju rodbinskih članov. Če je že kateri izmed rodbinskih članov odpravljen (izplačen) od družine, je treba prošnji priložiti de-kaz o odpravi, to je sklep sodišča, notarsko pismo, potrdilo davčne uprave, da dotični sum plača da-vek in od katerega dne. V slučaju, da prošilec plača davek v obliki, ki spada v drugo davčno upravo, mora priložiti tudi potrdilo dotične davčne uprave.

Oprostitev vojaške službe. Sem mizar in z mi-zarstvom preživljam družino, to je mater, mlajšega brata in dve sestri. Oče je že umrl. Ali bom opro-ščen? Z. P. J. — Če ste edini hranitelj družine, če vaš brat še ni 17 let star in če ne plačujete nad 130 Din neposrednega davka na leto, boste opro-ščen. Če pa je brat že nad 17 let star, bi bili pa Vi oproščen le, ako bo vojaška strokovna komisija

prijatelj. Capi, pozdravi mater svojega gospodarja! Capi se je postavil na zadnje noge, položil je tačko na srce in se je dostojanstveno poklonil, čemur se je mati Barberina tako smejala, da so se ji kmalu solze posušile.

Mattija, ki ni imel enakih vzrokov pozabiti na vse drugo, mi je namignil, naj se spomnim presene-čenja.

»Ako hočeš,« sem predlagal materi Barberini, gremo malo na dvorišče, rad bi videl ono skrivljeno hruško, o kateri sem toliko pripovedoval Mattiji.«

»Lahko gremo gledat tudi Tvoj vrtec, katerega sem ti ohranila takega, kakršen je bil, da ga zopet najdeš, kadar se povrneš, ker vedno sem mislila, da še prideš nazaj.«

»Kaj pa papeževa repa, katero sem bil posadil, ali ti je ugajala?«

»Ti si mi bil napravil torej to presenečenje? Sem si kaj takega mislila, saj ti si vedno rad presenečal!« Bil je pravi trenutek.

»Kaj pa hlev? Ali se je kaj izpremenil, odkar je odšla uboga rjavka, ki je bila tako kot jaz in ni ho-tela proč?«

»Seveda ne, zdaj tam spravljam butare.«

Ker smo stali ravno pred hlevom, je mati Bar-berina odprla vrata. Krava, ki je bila lačna in je mislila brez dvoma, da ji prinašamo jesti, je takoj zamukala.

»Krava, krava v hlevu! je vzkliknila mati Bar-berina.«

Mattija in jaz se nisva mogla več premagati, bu-šila sva v smeh.

Mati Barberina naju je začudeno gledala, a ta krava v njenemu hlevu ji je bila tako nepojmljiva, da vkljub najinemu smehu ni mogla razumeti.

»To je presenečenje, presenečenje, katerega sva

Ti pripravila, in menda je boljše nego ono s pape-ževo repa, kaj ne?«

»Presenečenje, presenečenje! je vedno ponav-ljala.«

»Nisem se hotel vrniti praznih rok k materi Bar-berini, ki je bila tako dobra s svojim malim Remljem, ubogim najdenčkom. Tedaj sem premišljal, kaj bi Ti moglo najbolj koristiti in menil sem, da bi bila to krava, ki bi nadomeščala rjavko, in na sejmu v Usselu sva jo kupila z denarjem, katerega sva za-sluzila Mattija in jaz.«

»Oh, dobra otroka, ljubi deček! je vzkliknila mati Barberina in me zopet objela.

Potem smo stopili v hlev, da je mati Barberina lahko pogledala najino rjavko, ki je bila sedaj njena krava. Pri vsaki vrlini, katero je odkrila mati Bar-berina na kravi, je veselo in zadovoljno vzkliknila:

»Kakšna krasna krava!«

Nenadoma se je ustavila in me pogledala:

»Ti, ali si morda obogatel?«

»Mislim da, se je zasmejal Mattija, imava še pet-deset osem soldov!«

Mati Barberina pa je vedno ponavljala, a zdaj nekoliko drugače:

»Oj dobra dečka!«

Vesel sem bil, da se je spomnila Mattije in da naju je združila v svojem srcu.

Ta čas je naša krava le še mukala.

»Rada bi, da jo pomolzemo! je menil Mattija.

Stekel sem v hišo po svetlo vedro iz pločevine, kamor smo v prejšnjih časih molzli rjavko in kate-rega sem našel na njegovem navadnem mestu, če-prav že dolgo ni bilo krave v hlevu matere Barbe-rine. Nazaj grede sem vedro napolnil z vodo, da smo ji lahko oprali vime, ki je bilo popolnoma za-prašeno.

Med in medijari. Naša Slovenija pridelala vsako leto obilo medu in naše čebele so svetovnoznane. Vživanje medu in izdelkov iz medu pa je pri nas še zelo malo razširjeno. V drugih deželah je to dru-gače, zlasti na severu. Tam nozijejo ljudje ob-lo medu, použijejo pa tudi veliko izdelkov iz medu, zlasti takozvanega »lecta«. V Nemčiji je znano po svoji »lectarski« obrti oziroma industriji zlasti mesto Nürnberg, kjer po-rabi ena sama tvrdka za izdelovanje tega blaga do 50.000 ton surovin na leto! Ta obrt bi se dala goto-vo dvigniti tudi pri nas. Nekaj je imamo sicer, toda razmeroma malo, če-prav imamo na razpolo-žo malega ves materiala, ki je za to obrt potreben. In če se ta obrt ne bi dala dvigniti že po celi deželi, bi bilo mogoče prav, če bi se vsaj kak kraj oprijel te obrti kot svoje posebnosti. V Skofiji Loka že izdelujejo daleč naokoli sloveči »kruheki« — ali se ne bi dala ta stara domača obrt dvi-gniti in razširiti?

Mlada gospodinja. »Kaj si pa storil, možiček! Za-ložil si mi nekam kuhar-sko knjigo in zdaj nimam pojma, kaj sem pristavila k ognju!«

d Prosimo pojasnila Zakaj so cene blagu za obleke v Trgovskem domu Stermecki v Celju tako nizke? Trdka dela s polno paro sedaj, ko je vse v krizi. Na sto in sto naših kmetov zahteva vsak dan nov spomladanski cenik in vzorce blaga za obleke. Vsi, ki so do sedaj naročili, so jako zadovoljni, predvsem radi nizke cene in dobrega blaga. Pametno bi bilo, ako bi poskusili tudi drugi, ker takih prilik je malo.

spoznala brata za stalno nesposobnega in če imate ostale navedene pogoje.

Ali more biti žena za pričo? V. S. L. S. sosedom imam pravdo in on predlaga svojo ženo za pričo. Ali bom mogel ugovarjati? — Če bo sodišče dopustilo zaslišanje sosedove žene za pričo, vi ne boste mogli uspešno ugovarjati.

Delinost prekrške otrok po smrti staršev. — T. M. D. Veša hči je umrla leta 1918, zapustivši otroka, ki je zaostal v rasti tako, da se kljub 16 letom ne more sam preživljati. Oče otroka je v Ameriki in slišati ne skrbi za otroka, tako da ga že 13 let sami vzdržujejo. Ker ste zelo revni, bi radi, da se Vam stroški radi oskrbe otroka povrnejo. — Če zakonskemu otroku mati umre in tudi oče radi neznanega bivališča nekeje v Ameriki ne skrbi za otroka, preide dolžnost oskrbe na očetove starše in če teh ni, ali pa so brez sredstev, na materine starše; če so ti že umrli ali pa so brez sredstev, pa je dolžna skrbeti za otroka domača občina. Pri nezakonskih otrocih pridejo po smrti otrokovih staršev v poštev le starši nezakonske matere. — Radi vložite morebitne tožbe na povračilo stroškov se obrnite do Vašega sodišča.

Gospodar je dolžan skrbeti za uporabno stanovanje. F. G. Z. Kot prevzilec ste si poleg drugega zagovorili tudi stanovanje v sobi v posebnem delu hiše. V zadnjem času je začela streha nad sobo puščati, tako da teče ob deževju po stropu voda, ki dela škodo celi opravi. Ker se z mladimi ne razumete, zavlačuje gospodar nalašč popravilo

strehe. — Hišni gospodar je dolžan skrbeti za to, da je Vaše stanovanje uporabno. Ker teče voda skozi streho in strop, je stanovanje neuporabno. Pravico imate s tožbo zahtevati takojšnje popravilo strehe in povračilo škode radi mokrote.

Zadrževanje poselske knjižice. A. R. S. Službo deklet ste zapustili sporazumno z gospodinjjo. Gospodar Vam pa noče izročiti poselske knjižice, češ, da mu morate povrniti škodo radi izgubljenih plaht, ki jih pa niste izgubili. Brez knjižice pa ne morete nastopiti nove službe. — Gospodar ni opravičen poselske knjižice zadrževati. Radi tega odgovarja za škodo, ki jo imate, ker ne morete v službo. Pravico imate s tožbo zahtevati izročitev knjižice in povračilo škode.

P. F. v V. Kot agrarni interesent vprašajte naravnost pri agrarni direkciji v Ljubljani. Uredništvo ne more intervenirati v tekočih spornih zadevah.

Prošnja za oprostitev davka. V. R. S. Ker imate devet otrok, ki še vsi živijo, boste oproščeni vseh neposrednih davkov in doklad, ki se odmerjajo na nje. Prošnjo vložite pri davčni upravi. Ker imate svoja zemljišča v okolicih dveh davčnih uprav, je treba pri obeh presiti za oprostitev. Prošnji priložite družinsko polo, ki jo dobite pri župnem uradu.

„Boğoljuba“

morda še nimate v Vaši hiši!

Naročite takoj ta najboljši slovenski in nabožni mesečnik. Uprava Vam še lahk. postreže z vsimi letalnimi številkami in krasno barvno sliko Matere božje. Za naročbo zadošča dopisnica na upravo

„Boğoljuba“ v Ljubljani

Stane na leto samo 20.— dinarjev.

Danes

ni nikakšna umetnost biti za mal denar elegantno oblečen, temveč je treba samo pisati na Trgovski dom Stermecki po novi, veliki, ilustrirani cenik in v njem najdete velikansko izbiro finih in modernih klobukov v ceni od 60 Din in krasnih športnih čepic od 20 Din naprej.

Trgovski dom
Stermecki, Celje 19

Veliki, ilustrirani cenik
zastonj!

Kar ne ugaja, se zamenja ali vrne denar.

Naše nove spomladanske cene!

Ženski čevlji na eno zaponko v vseh modernih barvah

Din 165:-

Prednosti teh čevljev so krasni modeli, elegantna peta in dober material.

Ženski pumpe čevlji iz laka, črne ali barvaste kože

Din 195:-

Zelo ukusni, zato jih vsaka dama rada nosi.

Ženski troter-čevlji v vseh barvah

Din 165:-

Najbolj eleganten čevlji za šetnjo.

Siranci moški čevlji v črni, rujavi ali lak kože

Din 195:-

Zelo udobna oblika. - Te vrste se prodaja več tisoč parov na mesec.

Polčevlji moški v črni, rujavi ali lak kože

Din 225:-

Dobito se v vseh oblikah in barvah. Za vsakega gospoda nujno potrebni.

Original-Goodyear--Wit čevlji

Din 245:-

Prekašajo vse v izdelavi in kvaliteti.

Otroški čevlji od

Din 45:-

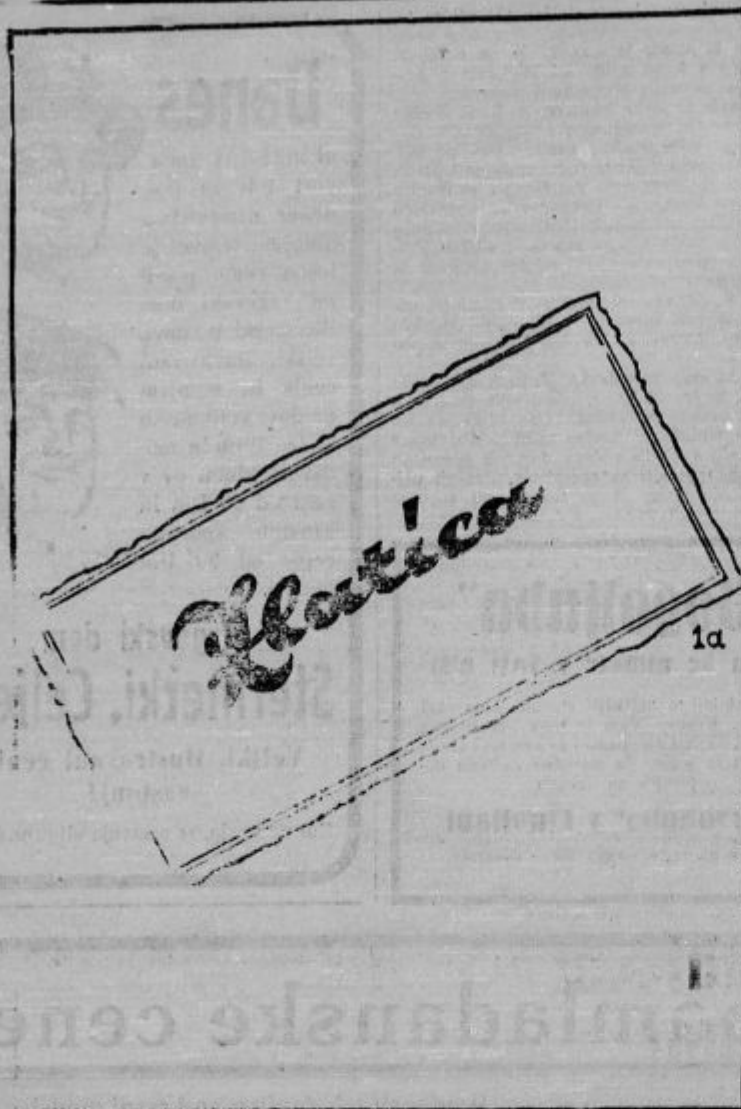
navzgor. 28 let že izdelujemo te edino pravilno higijenske čevlje za naše male.

Ljubljana

Maribor

Obiščite nas in prepričali se bode, da prinašamo za pomlad navzlic nizkim cenam edino kvalitetne čevlje v najmodernejši izdelavi!

1000 DINARJEV PLACAM,

ako Vaših kurjih očes, bradavic, trde kože, bul itd. ne odstranite v treh dneh z

RADIO-BALZAMOM.

Prosim, pošljite mi še en lonček R. B., ker isti zelo dobro učinkuje, piše 21. febr. 1931 ga. Škerbinc Marija, Vransko pri Celju. — Lonček 10 Din (predplačilo), na povzette 18 Din, dva 28 Din, tri 38 Din, pošlje:

R. COTIČ, Ljubljana VII, Kamniška ulica št. 10 a.

Pozor, Birmanski botri!

Prepričajte se o čudovito nizkih cenah izgotovljenih oblek, perila, ventkov, kravat, klubokov, dežnikov, čevljev in raznih daril za birmo ter vaskovratnega blaga za pomladansko sezijo. Cenjenemu občinstvu se priporoča trdka F. A. TOMAŽEVIČ, št. Vid šte. 43 nad Ljubljano.

Brezobrestna posoila

za zidavo hiš, za nakup hiš in posestev, za prevzem hipotek na hišah in posestvih daje svoj m članom

„Jugrad“

Jugo-slovenska gradbena in kreditna zadruga r. z. o. z. v Ljubljani, Kolodvorska ulica 35/1.

Pravila proti plačilu Din 5— v znamkah. Za odgovor prosimo znamko

Uradne ure od 8—12 in od 14—18.

Češki semena i OVES

LUCEANO banatsko, ki se je do sedaj za naše kraje najbolj obnesla in druga semena za polje in travnike nudi

F. an Pogacnik, Ljubljana, Dunajska c. 76

Dlačice na bradi itd.

Vas ženirajo, cenj. dame, kvirijo Vam Vašo lepoto, eleganco in sramežljivost. »Venera« eliksir Vas reši v par sekundah — brez bolečin, brez opasnosti — vseh nepotrebnih dlak. Naročite še danes lepo dišeči »Venera« eliksir. Ne bo Vam žal. Steklenica 10 Din (predplačilo), povzette 18 Din, dve 28 Din, tri 38 Din, razpošilja:

R. COTIČ, Ljubljana VII, Kamniška ulica št. 10 a.

Mali oglasnik**1.000 Din redensko**

zasluzite z oblikovanjem v Vašem okraju namiko za odgovor. — Tovarna Kom s. Ljubljana, pošt. predal 307.

Kmetško dehid. posušeno, srednjih let, vajeno doma in kuhinjske živinoreje išče m za lepo posestvo v kamniškem okraju — Za dek. ki se ne misli omočiti domstna s užba. — Ponudba na upravo Domoljuba pod št. 1503.

Zavodni slov. čebelarji kupujejo prvo vrstne čebelarake po rebčine in zajmeneno pristne satnice po konkurenčnih cenah le pri Blagovnem oddelku Čebelarkega društva, Ljubljana, Vošnjakova ulica 4.

Občinska služba

samskega, zvestega in zanesljivega sprejemnika v službo za analizo Sv. Jurij pri Kumom — Plača po dogovoru. Lastnorčno pisano ponudbo se poslati direktno županstvu / navedbo starosti, poklica in točnim naslovom. Prednost imajo tisti, ki znajo opravljati tudi ura in dela. — pr. kmetijstvo ali sa jerej tvo, event. tudi roko-delstvo.

Valenca za kolarstvo sprejem, hrana v hiši. Bobnar Fr., kolar, Fužine pri Ljubljani.

Dečka 13—16 let starosti, ki ima veselje do živine in kmetkega dela sprejem takoj. — Plača dobra. Naslov v upravi Domoljuba pod št. 2210

Pomarante in limone

italijanskega in španjskega izvora in z vrstne vedno ve e prvovrstno blago nudi Celestina Gavnik Ljubljana, Pogačarjev trg 1

Mizaršerna valenca

tako sprejme IVAN BENRI, strojno mizarstvo, Poljanska c. 69, Ljubljana

Breskve lahko uživate

od srede julija do konca septembra, ako naročite pri nas sortiment 10 brezkovih grmičev v 10 vrstah na različnejše zrelostne dobe; sta e Din 125 franko Vaša postaja, 20 grmičev v 20 vrstah Din 250 — Drevesnice bratov Dolinšek, Kamnica, pošta Maribor.

Čevlarskega valenca

roketenja, kmetijskih staršev, sprejem takoj. Hrana in stanovanje v hiši. — Ciril Zrnek, Begunje 78, pri Lescah.

Milo s tremi teča

stanovanje, dva mernika posetve in malo gozta na rodaj Podpečmi. Naslov: Anton Kotar Storožje 1, p. št. Sv. Križ pri Liti.

Do 10.000 Din

mesečno lahko v ak zasluzi, ako pošlje svoj naslov upravi lis a pod »Sigurne zasluzke st. 2139.

Milo in nekaj zemlje, da se more rediti 1 krava in nekaj prašičev, se ugodno proda. — Naslov pove uprava pod št. 2054.

25 nizkih vrtnic

v 25 najrazličnejših vrstah, naravno-č. čarobnih barvah, — tane franco Vaša postaja D. 150, 10 vrtnic stane Din 60. Od maja do novemra boste imeli mn go lepo dožnjeg veselja in vedno svež so ek. — Drevesnice bratov Dolinšek, Kamnica, pošta Maribor.

Hlaoca h konjem, za mača dela, sprejem takoj: Novak, Vič 24.

Hlapec nad 15 let starosti, pošteni, ki ima veselje pa-ti živno in e ati kmetke dela, sprejem takoj: Novak, Vič 24.

Br nje krasno

prvovrstno prodaja po najnižji ceni Ed. Piller, Vrhnika.

100 Din na dan lahko

zasluzi doma v svojem kraju. Pošljite za pojasnilo znamko za odgovor in svoj naslov. »ZARJA« Ljubljana, Poštni predal 276.

Kolarškega valenca

sprejme Franc Čuden, Bitnje 11. v Bohinju.

Čebele

prodam, 8 Alb-Zniderševih panjev, piemenjaki, ohranjeni. Cena po dogovoru. V nedejo 8.1 m. Katarina Kremžar, Ježa 15, pri Crnucah, p. Jetica.

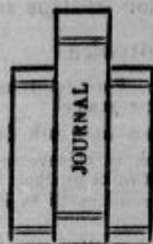
Bencin motor

5 kv. dobro ohranjen, v uporabi za pogon raznih strojev se radi e-ktrike po ni ki ceni proda. Janez Korošec, vila »Mir« št. 136, B. ed.

Koleseli

napreda tudi za par konj Dobrova 2 pri Ljublj.

**SALDA-KONTE
STRACE - JOURNALE
SOLSKÉ ZVEZKE - MAPE
ODJEMALNE KNJIZICE
RISALNE BLOKE
ITD.**

**NUDI PO IZREDNO UGODNIH CENAH
KNJIGOVEZNICA
JUGOSLOVANSKE TISKARNE
PREJ
K. T. D.
V LJUBLJANI
KOPITARJEVA ULICA 6
II. NADSTROPJE**

»... Potem bi tudi rad sprejel v mojo oporoko, naj se mi na grobu zapojejo tri pesmi.«

»Seveda, katere pa bi radi slišali?«

SPOMLADANSKA UTRUJENOST

je znan pojav, ki smo mu vsi več ali manj podvrženi. Take naravne pojave preprečimo naravnim potom: z okrepčevitvijo in izpodbu njenj organizma. Važno, več let preizkušano in preizkušeno sredstvo je

„PLANINKA“ čaj Bahovec,

ki sestoji večinoma iz domačega zdravilnega alpskega rastlinstva. „PLANINKA“ čaj razr-dečuje kri, prepreču e poapnenje in tako vrača žilam potrebno elastičnost.

Odklonite polvorbe in zahtevajte v lekarnah izključno „PLANINKA“ čaj Bahovec v plombiranih zavojih po 20 Din in z napisom proizvajalca:

LEKARNA Mr. BAHOVEC, LJUBLJANA.

ČEBELARJI!

Vse čebelarске potreščine dobite najceneje pri
FR. STUPICA, železnina,
Ljubljana, Gosposvetska 1.

Pozor gozdarii in trgovci!

Nabavite si prvovrsten izdelek sekir in plankoč, katere pošiljam po pošti. — Cene nizke. — Za vsak komad prevzamem garancijo. Trgovcem dajem popust. **MATEVŽ KRMEJ, Log, pošta Škofja Loka.**

L. Mikuž

Ljubljana, Mesini trg 15
Na malo Dežnik Na veliko
Ustanovljeno 1839 Telefon 2282

IZJAVA. Preključem vse žaljivke in klevete, ki sem jih izrekla o Franciški Jurečič, posestnici v Kalce-Naklo št. 8, p. Sv. Križ pri Kostanjevici, in izjavljam, da ji ne morem ničesar nečastnega očitati ter se ji zahvaljujem, da je odstopila od tožbe. — Kriko, 28. febr. 1931. — Purkat Neža, posestnica, Kalce-Naklo št. 8.

Franc Kokol - čevljar v Laškem
opozarjam, da si pravočasno preskrbite obuvalo pri meni za veliko noč in poletje. Prodaja čevljev, uanja in čevlj. potrebštin. — Sprejme se vajenec.

Kmetje, oklenite se Kmet. zveze!

Našim odjemalcem za Veliko noč 400 nagrad

50 nagrad po Din 200-

50 " " " 100-

100 " " " 50-

Za one, ki bodo dali čevlje templati, pa se razdeli
200 nagrad po Din 10-

Cene čevljev so znižane in se prodaja le prvovrstno blago. Za kvaliteto jamčimo. Prosimo, da se bloki shranijo. Nagradene številke blokov se objavijo v časopisu na Veliko noč.

Detajlna prodaja

pri POLLAKU
izdelkov tovarne POLLAK d. d.
Dunajska cesta 23 (dvorišče)

Prava metoda

da ostanete vedno mladi-lepi in sveži, je redna nega kože in las s pomočjo medicinske neoperečnih sredstev, kot so to že čez 34 let preizkuhuji Fellerjevi Elsa proizvodi:

Fellerjeva kavykaška pomada za zaščito obraza in kože »Elsac krema, odstranjuje s kože nadležne nečisto-tatke ter jo stalno ohranja gladko, čisto in mla-do. Vedno je zanesljiva proti gubam, izpuščajem, mozoljem, solnčnim pegam itd. Lonček 12 Din.

Fellerjeva Elsa pomada za rast las, sprošča prhljaj, izpadanje las in prežgodnjo osivelost, pospešuje rast in vzdržuje lase vedno voljne in mehke. Lonček 12 Din.

8 pulst. 2 lončka ene ali po 1 lonček od vsake Elsa pomade 40 Din če se polije denar nanesti, brez vseh delnih stroškov, doer na povrtjem 50 Din.
Fellerjeva Elsa mila sapo in zdravja (hlilino) mlačno milo, hlilino kreme mla gliceritovo, borakovo in ketrano mla ter mla za britje (5 kosov v poljubni zabr. 20 Din če se denar nanesti) polije, azer s povrtjem 20 Din.

Način nega s Fellerjevim Elsa proizvodi je dostojen in vsakomur koristen.

Starite tudi Vi take, pomagale bo tudi Vam! Če pri prvem poskusu ne boste bili zadovoljni, naročite pri lekarnarji: **Eugen V. Feller, Stupica Dunja, Elsatr 15, Savska banovina.**

Pošijite naročnino!

Za delo v pomladi

Imamo veliko izbero moških in ženskih čevljev za vsak posel. Radevolje Vam svetujemo, katera vrsta je za Vas najprimernejša. Edino z obutevjo, ki je izbrana za določeno svrbo, morete zvišati kapaciteto svojega dela in zmanjšati porabo moči. Nikar ne nosite pri delu čevljev, ki ste jih nabavili za praznik, marveč kupujte obutev, ki je posebno izdelana za ta namen.

Za može dela:

Vrsta 3767-22
Moški čevlji iz črne masne kravine s dvojnimi podplatoma.

Vrsta 193-23
Okusni polčevlji, ki jih morete nositi povsod in ob vsakem vremenu.

Vrsta 1867-70
Čevlji za deo, v celoti iz umne so edini, ki pri pomladnem deju na mokrem in v vodi obvarujejo nogi topli in suhi.

Vrsta 0767-00
Bekanci iz masnega gornega usnja s celogo ievim podplatom. Zdrže dolgo časa, ako jih negujete z našo masjo.

Za žene:

Vrsta 1945-11
Damski čevlji iz boksa z nizko peto pripravni za delavnico in praznik.

Vrsta 2037-17
Na delu ne morete biti pomladi brez teh čevljev. So iz mehkega boksa z udobno nizko peto.

Za otroke

smo pripravili isnenadenje. Poradeli smo nove velike, ki, kar pomeni

novi znižani cen otroških čevljev

Zelimo, da ima vsak otrok za najnevarnejše pomladne dni dobre obutev. Iskristite se pr lico. Uskribite Vaše otroke takoj s močnimi čevlji za štrpae.

Vrsta 3762-22
Za dež in slabo vreme. Podplati je dvoen in iz močnega kravega usnja. Isto vrsto imamo v boksu.

Vrsta 3022-08
»Mokasinke« močni čevlji iz doliboksa s gumastim podplatom, ideali vsa dekov.

Obiščite nas

Da so cene znatno padle tudi v oblačilnem blagu, se lahko prepričate pri trvdki

F. I. GORICAR »Pri Ivanki«, Ljubljana,
Sv. Petra cesta 29.

Tam se Vam nudi vsch vrst blaga za pomladanske obleke. Čudili se boste krasnim štofoin in angliškim kamgarnom po cenah: polvolnjeni štofi od 45 Din, čisto volneni od 100 Din naprej. Volneno za damske obleke v vseh barvah od 35 Din naprej, prvovrsten kambrik po 10 Din, kotenina, bela in rjava, te od Din 6.50 naprej. Velika izbira svilenih šerp in rut od 42 Din naprej. Dalje nudimo tudi izdelovljene moderne pomladanske plašče, otroške obleke v vseh velikostih, predpasnike iz listra, hčota, tipsa in kretona, modko in žensko perilo lastnega izdelka, nogavice, kravate, dežnike, ročne torbice, maje, pletene in športne jopice za pomlad, kakor tudi vse potrebščine za krojače in šivilje. Preden kupite drugod, si oglejte na vsak način blago v naših izlozih in tudi v trgovini. Priporočamo se za obilen nakup ter Vas zagotavljamo, da Vas bomo kar najbolje postregli z dobrim blagom in nizkimi cenami.

F. ae laške silve bosanske in brinje

vseh vrst nudi najceneje
FRAN POGACNIK, LJUBLJANA
Dunajska cesta 36.

Oglejte si!

pri »Češnjak« v Ljubljani

Lingarjeva — Stritarjeva ulica

Novosti za pomladne in letne obleke, kostume in površnice. Jug. češka perilna svila »Dagmar« in »Emona«. Za moške modni kamgarni, čevlji za športne obleke od Din 60 naprej.

Znamo!

Najbolje novosti svilnatih in volnenih šerp in rut

Politenost mojega podjetja je znana!

Ako Vas muči

protin in trganje, otrplost in krči v žilah, zbadanje in občutke v udih, rane te popolnoma neškodljivo, že davno preizkušeno sredstvo

Rheusanal

Dobiva se v vseh lekarnah in pri edinem proizvajalcu

Apot. ARKO, Zagreb, Illica 12

V VSAKO HISO »DOMOLJUBA«

ZADRUŽNA GOSPODARSKA BANKA

Brzojavni naslov:
GOSPOBANKA

D. D. V LJUBLJANI (Miklošičeva cesta 10)

Telefon št. 2057, 2470, 2979

Vloge nad Din 500.000.000

PODRUŽNICE: Bled, Novi Sad, Kranj, Šibenik, Maribor, Kočevje, Celje, Sember, Džakeva, Split.

Kapital in rezer. nad Din 16.000.000

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje

Poslovne zveze s prvovrstnimi zavodi na vseh tržiščih v tu- in inozemstvu

Intervjuj: Dr. Fran Kalova.

1*

Urednik: Jože Kediček.

Za Jugoslovansko banko: Karol Oek